МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра ЮНЕСКО в Україні

Кафедра іноземних мов

МІЖМІСЬКА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ

“Горизонти лінгвістичних та інтелектуальних технологій”

15 січня 2014 року

Одеса ОНПУ 2014

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра ЮНЕСКО в Україні

Кафедра іноземних мов

МІЖМІСЬКА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ

“Горизонти лінгвістичних та інтелектуальних технологій”

15 січня 2014 року

Тези доповідей та повідомлень

Наказ № 534-в
Від 28.10.2013

Одеса ОНПУ 2014

Горизонти лінгвістичних та інтелектуальних технологій. Міжміська наукова конференція. – Одеса, ОНПУ, 2014.

Збірка присвячена актуальним проблемам теоретичної та прикладної лінгвістики: дослідження в області корпусної та когнітивної лингвістики, термінознавства, а також впровадження наукових досліджень в галузі методики викладання мови в немовних вузах.

Значне місце у збірці займають тези з питань розробки сучасних систем інформаційного пошуку та проектування лексичних ресурсів іншомовного науково-технічного простору для функціонування С І П, що є об’єктом наукових досліджень кафедри іноземних мов ОНПУ.

Виводи мають теоретичне та практичне значення для вирішення завдань термінознавства, корпусної лінгвістики, дистанційного навчання, використання лексикографії в учбовому процесі, комп`ютерної технології у лінгвістичних та лексикографічних дослідженнях.

Редакційна колегія:
Н.П.Томасевич, к.філол.н. (голова), Л.Г.Данцевич, к.філол.н.,
М.М.Неверева, к.філол.н., Л.М.Шапа, к.філол.н. (орг. секретар)

СЕМАНТИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ТЕКСТА НА ОСНОВЕ ТЕЗАУРУСА ЯЗЫКА

Бермас Л.И., Нестреляй А.В.
ОНМедУ, г.Одесса

Семантический анализ текста базируется на результатах синтаксического анализа, получая на входе уже не набор слов, разбитых на предложения, а набор деревьев решений, отражающих синтаксическую структуру каждого предложения. Поскольку методы синтаксического анализа еще мало изучены, решения целого ряда задач семантической обработки текста базируются на результатах анализа отдельных слов.

Большинство методов семантического анализа работают со смыслом слов. Следовательно, должна быть какая-то общая для всех методов анализа база, позволяющая выявлять семантические отношения между словами. Такой основой является тезаурус языка. На математическом уровне он представляет собой ориентированный граф, узлами которого являются слова в их основной словоформе. Дуги задают отношения между словами и могут иметь ряд окрасок. Например:

Синонимия (синий). Слова, связанные дугой с такой окраской, являются синонимами.

Антонимия (красный). Слова, связанные дугой с такой окраской, являются антонимами.

Гипонимия (зеленый). Дуги с такой окраской отражают ситуацию, когда одно слово является частным случаем другого («мебель», «стол»). Дуги направлены от общего слова к более частному.

Гиперонимия (желтый). Отношение, обратное к гипонимии.

Паронимия (оранжевый). Данный тип дуги связывает слова, которые часто путают.

Таким образом, тезаурус задает набор бинарных отношений на множестве слов естественного языка. В настоящий момент существует тезаурус английского языка, для русского языка имеются продукты, включающие в себя тезаурус подмножества русского языка, а также отдельные словари синонимов и антонимов для подмножества русского языка.

Семантический анализ текста включает в себя ряд важных задач: контекстно-свободный поиск текстовой информации, извлечение информации из текстов и представление ее в виде формальной системы знаний (в частности, в виде семантической сети).

Имеется семантическая сеть, состоящая из узлов и связей; каждому из узлов соответствуют некоторые атомарные данные, а каждой дуге – некоторая окраска. Если семантическая сеть построена на основе анализа некоего текста и является формализованным представлением содержащихся в нем знаний, то каждому ее элементу соответствует определенный фрагмент исходного теста. Узлом, отражающим одинаковые по смыслу данные, соответствуют аналогичные по синтаксическому строению фрагменты

исходного текста и создаваемые элементы семантической сети. При описании синтаксической структуры указываются не только связи слов в предложении, но и условия, накладываемые на каждое из слов. Эти условия могут проверять как морфологические или семантические (на основе тезауруса) характеристики слова, так и смысловые пометки этого слова, поставленные при поиске других шаблонов. Если какая-то часть текста удовлетворяет всем указанным в шаблоне условиям, то происходит ее формализация.

Автоматический машинный перевод – одна из старейших задач искусственного интеллекта.

Сейчас существуют множество систем, способных переводить несложные тексты.

ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В ТЕХНІЧНИХ ВУЗАХ

Борисенко Т.І., Мардаренко О.В., Цинова М.В.,
Топча Н.І., Михайлюк С.Л., ОНПУ, м.Одеса

Сучасний етап розвитку інформаційного суспільства характеризується поширеним використанням комп'ютерних технологій, які проникають в усі сфери людської діяльності, забезпечують поширення інформаційних потоков в суспільстві, утворюючи глобальний інформаційний простір. Невід'ємною і важливою частиною цих процесів є комп'ютеризація вищої освіти. Нині в Україні відбувається становлення поновленої системи освіти, орієнтованої на входження у світовий інформаційно-освітній простір. Комп'ютерні технології також впроваджуються у процесі навчання англійській мові студентів вищих навчальних закладів, в тому числі в дистанційній формі навчання.

Інформаційно-комунікативні технології дозволяють змінити форми та методи роботи, а також значним чином збагатити, прискорити, урізноманітнити навчальний процес, а також покращити засвоєння матеріалу студентами, зробити заняття більш наочним, інтерактивним, динамічним.

Використання ком'ютерних технологій, зокрема інтернет-ресурсів, на заняттях з іноземної мови сприяє інтенсифікації процесу навчання та дає можливість вирішувати певні дидактичні задачі, серед яких:

— вдосконалення мовних компетенцій шляхом використання аутентичних матеріалів інтернет-простору;

— практика монологічного та діалогічного висловлення;

— залучення студентів до самостійної роботи;

— спілкування з представниками інших культур, з носіями мови, яка вивчається;

— реалізація диференційного підходу до навчання тощо.

Можливість спілкуватися з комп'ютером, наявність іншої реакції програми на кожну іншу дію користувача – інтерактивність – надає студентам можливість вибору різних варіантів дій; є основою тестів, навчальних ігор та інших засобів пробудження інтересу та пізнавальної активності.

Існує два типи інтеракції:

1) з найважливішими пошуковими системами, порталами, серверами інтеркультурного, кроскультурного характеру;
2) з носіями англійської мови (телеконференції, чати, форуми, проекти).

Завдяки методу зберігання різнорідної інформації – гіпертекстуальності – студент набуває уміння розуміти й орієнтуватися в гіпертекстах трьох видів:

1) власне гіпертекст (незакриті тексти, які мають «відкриті закінчення» з можливістю приєднувати інформаційні модулі),
2) гіпертекстові мережі, в яких з'єднуються множинні інформаційні гіпертексти й електронні тексти як паратексти через лінки (паратексти – це тексти типу анотацій, змістів, назв, передмов, післямов);
3) електронні тексти, які мають лінійну форму (наукові та літературні праці, що знаходяться в мережі www).

Глобальна інтернет-мережа дає можливість отримати будь-яку необхідну інформацію та пропонує безліч ресурсів, до яких належить і можливість публікації власної інформації, наприклад у блогах. Блог являє собою веб-сайт, змістом якого є записи у вигляді тексту, зображення або мультимедіа, які регулярно додаються та коментуються. У просторах інтернету представлена значна кількість сервісів для безкоштовного створення та ведення блогів (на заняттях ми успішно користувались платформою www.wordpress.com).

Наступна класифікація блогів є традиційною і актуальною для роботи на заняттях з іноземної мови:

— «блог викладача» - це блог, створений викладачем, у якому можуть бути представлені програми курсів, інформація для самостійної роботи студентів, завдання, матеріали для аудіювання, відеоматеріали тощо;

— «блог студента» - це особистий інтернет-простір студента. У такому блозі студент надає інформацію про свої інтереси та захоплення, обговорює актуальні теми занять. Завдяки технічним можливостям оформлення постів у блогах студент має змогу зокрема розширити свій творчій потенціал;

— «блог групи» - це вид блогу, який призначений для розміщення інформації як студентами, так і викладачами з метою спільного обговорення певних тем в межах позааудиторної діяльності. До основних цілей даного виду блогу належать:

— встановлення контакту (часто застосовується мовними школами та мовними курсами з метою згрупувати учасників курсу/групи, надати додаткові матеріали) та інтеракція у межах групи.

Отже, використання блог-ресурсів на заняттях з іноземної мови посилює мотивацію студентів завдяки використанню розвинутої технічної бази при оформленні своїх постів, певній свободі у пошуках релевантної для них інформації. Робота у блогах стимулює вдосконалення таких компетенцій як читання, письмо, аудіювання, певною мірою говоріння (за умови викладення власних аудіо-, відеоматеріалів), сприяє розвитку вміння аналізувати та коментувати інформацію, тобто розвивати критичне мислення.

СЬОГОДЕННЯ ТА МАЙБУТНЄ ІНФОРМАЦІЙНО-ПОШУКОВИХ СИСТЕМ

Борисенко Т.І.,Мардаренко О.В., Цинова М.В.,
Топча Н.І., Михайлюк С.Л., ОНПУ, м.Одеса

ІПС (Інформаційно-пошукова система) - це система, яка забезпечує пошук та відбір необхідних даних в спеціальній базі з описаннями джерел інформації (індексі) на основі інформаційно-пошукової мови та відповідних правил пошуку.

Головним завданням будь-якої ІПС є пошук інформації релевантної інформаційним потребам користувача. Дуже важливо в результаті проведеного пошуку нічого не втратити, тобто знайти всі документи, пов'язані з запитом, і не знайти нічого зайвого. Тому вводиться якісна характеристика процедури пошуку - релевантність. Релевантність - це відповідність результатів пошуку, який сформульован.

За просторовим масштабом ІПС можна розділити на локальні, глобальні, регіональні та спеціалізовані. Локальна пошукові системи можуть бути розроблені для швидкого пошуку сторінок в масштабі окремого сервера. Регіональні ІПС описують інформаційні ресурси певного регіону, наприклад, російськомовні сторінки в Інтернеті. Глобальні пошукові системи, на відміну від локальних, прагнуть осягнути неосяжне - по можливості найбільш повно описати ресурси всього інформаційного простору мережі Інтернет.

У загальному випадку можна виділити наступні пошукові інструменти для WWW: каталоги, пошукові системи, метапошукові системи.

Каталог - пошукова система з класифікованими за темами списком анотацій з посиланнями на web-ресурси. Класифікація, як правило, проводиться людьми. Пошук в каталозі дуже зручний і проводиться за допомогою послідовного уточнення тем. Тим не менш, каталоги підтримують можливість швидкого пошуку певної категорії або сторінки за ключовими словами за допомогою локальної пошукової машини. База даних посилань (індекс) каталогу зазвичай має обмежений обсяг, заповнюється вручну персоналом каталогу. Деякі каталоги використовують автоматичне оновлення індексу. Результат пошуку в каталозі представляється у вигляді

списку, що складається з короткого опису (анотації) документів з гіпертекстовим посиланням на першоджерело.

Пошукова машина - пошукова система з сформованою роботом базою даних, яка містить інформацію про інформаційні ресурси. Відмінною рисою пошукових машин є той факт, що база даних, що містить інформацію про Web - сторінках, статтях Usenet і т.д. , формується програмою- роботом. Пошук в такій системі проводиться за запитом, що складається користувачем, складається з набору ключових слів або фрази, укладеної в лапки. Індекс формується і підтримується в актуальному стані роботами-індексоровщиками. В описі документа найчастіше міститься кілька перших речень або витяги з тексту документа з виділенням ключових слів. Як правило, вказана дата оновлення (перевірки) документа, його розмір у кілобайтах, деякі системи визначають мову документа і його кодування (для російськомовних документів) .

Метапошукова система – це система, яка здатна посилати запити користувача одночасно декількох пошукових серверів, потім об'єднати отримані результати і представити їх користувачеві у вигляді документа з посиланнями.

Були розглянуті основні елементи інформаційно-пошукових систем та принципи їх побудови. Сьогодні ІПС є найбільш потужним механізмом пошуку мережевих інформаційних ресурсів Internet.

Найбільшим досвідом розробки такого гатунку систем безумовно має ВІНІТІ, але тут робота зосереджена поки на розміщенні своїх власних ресурсів у Мережі, що принципово відрізняється від інформаційно-пошукових систем Internet типу Lycos, OpenText, Alta Vista, Yahoo, InfoSeek і т.п.

Розвиток ІПС для Internet в США розпочався кілька років тому. Враховуючи вітчизняні реалії і темпи розвитку технологій Мережі в нашій країні, можна сподіватися, що у нас ще все поперед.

ОДИН З ОСНОВНИХ ПАРАМЕТРІВ ФУНКЦІОНУВАННЯ МОВНИХ ОДИНИЦЬ МОВЛЕННЯ (на матеріалі дієслів підмови електроніки)

Данцевич Л.Г., Андрейкова І.Б.,
Вороб'ьова К.В., Гвоздь О.В.,
ОНПУ, г.Одесса

Характеризуючи розмовну сторону мовних явищ, тобто вивчаючи їх функціонування, можна говорити про частоту, яка є одною з основних характеристик функціональних одиниць.

Використовування цього параметру широко практикується в дослідженнях з різними цілями та задачами. Так, поняттям частоти

користуються в загальнотеоретичних роботах та при описанні методики лінгвістичних досліджень. Частота лінгвістичних одиниць будь-якого рівня мови, будучи диференційною признакою при розмежуванні функціональних та авторських стилів, відіграє виключно важливу роль в дослідженнях по стилістиці.

В результаті статистичного аналізу текстів складені та продовжують складатися багаточисленні словники різних мовних одиниць. Частотні словники виражають статистичну структуру текстів. Вони дають можливість встановити, які елементи складають ці тексти, яка частота цих елементів в рамках сукупності, яка досліджується, дозволяють диференціювати важливі, типові та одиничні явища, також отримати список тих одиниць, які в даних текстах є самими частотними. І хоча такий список буде відображати лише деяке приближення до ймовірностей мовних одиниць(тобто не зважаючи на відносність результатів), при виявленні основних одиниць методами статистичного відбору не можна обійтись без індексів частотності, тому що немає іншого способу відділити головне від другорядного. Іншими словами, частотні словники дають інформацію про функціонування мовних одиниць в текстах, які досліджуються.

Звідси випливає, що ми можемо вивчати функціонування дієслів в текстах шляхом аналізу частотних словників інших підмов і функціональних стилів, а також частотних словників інших вибірок із підмови однакової з тою, яка досліджується нами. Аналіз різних частотних словників, зв'язаних з вивченням функціонування дієслів в мові, потребує рішення задачі по складанню частотних списків дієслівних лексем, тому що для вивчення комбінаторики сполучності дієслів, нам для аналізу потрібні частотні словники не цілком, а тільки списки налічуваних в них дієслів.

Аналіз різних частотних списків зводиться до порівняння даних нашого частотного списку з даними інших складених частотних списків з двох точок зору: 1) зіставлення частотних списків цілком; 2) зіставлення тої частини, яка включає тільки високочастотні дієслова.

Перед тим як перейти до рішення цієї задачі, слідує зупинитися на тих важкостях, з якими ми зіштовхнулися спочатку при складанні частотних списків дієслів, а в подальшому і при їх порівняльному аналізі.

Для того, щоб більш повно та точно відповісти на питання про закономірності функціонування дієслів в текстах, слідує по можливості повніше охопити різні сфери функціонування дієслів, тобто зрівняти як можна більше різних частотних списків.

МЕТОД ПРОЕКТІВ: ІНТЕРАКТИВНІСТЬ МІЖ АКАДЕМІЧНИМ ЗНАННЯМ І ПРАГМАТИЧНИМ ПІДХОДОМ В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ

Данцевич Л.Г., Трофимова А.С.,
Андрейкова І.Б., Вороб'ова Е.В.,
ОНПУ, м.Одеса

Метод проектів знаходить широкого поширення в Європі и набуває великої популярності внаслідок раціонального поєднання теоретичних знань и їх практичного застосування для розв'язування конкретних проблем дійсності в спільній діяльності студентів.

Основна теза сучасного розуміння методу проектів – «Все, що я пізнаю, я знаю, для чого це мені треба і де і як я можу ці знання застосувати». Ця теза приваблює багато освітніх систем, які прагнуть знайти розумний баланс між академічним знанням и прагматичним умінням.

У основі методу проектів лежить розвиток пізнавальних навичок студентів, умінь самостійно конструювати свої знання, умінь орієнтуватися в інформаційному просторі, розвиток критичного мислення.

Метод проектів завжди припускає розв'язування деякої проблеми, яка передбачає, з одного боку, використання різноманітних методів, засобів навчання, а з іншого – інтегрування знань, умінь з різних галузей науки, техніки, технології, творчих галузей. Результати виконаних проектів повинні бути відповідними поставленому завданню: якщо це – теоретична проблема, то опис її конкретного розв'язання, якщо – практична, то презентація конкретного результату, готового до впровадження.

Вимоги, яки в основному пред'являються до методу проектів в учбового процесі немовних вузів:

– самостійна діяльність студентів, не зважаючи на те, чи є вона індивідуальна, парна чи групова;

– визначення кінцевих цілей спільних чи індивідуальних проектів;

– практична чи теоретична (пізнавальна) значусть передбачуваних результатів;

– наявність проблеми, яка вимагає інтегрованого знання, а якщо воно відсутнє, то дослідницького пошуку для розв'язування цієї проблеми;

– використання методів, які використовуються у науковому дослідженні чітке визначення задач дослідження, яки випливають із проблем висунення гіпотези, їх розв'язування, висунення основних цілей, обгрунтовування актуальності чи новизни дослідження, використання методологічного базісу, оформлення кінцевих результатів, аналіз отриманих даних, формулювання висновків дослідження;

– визначення базових знань з різних областей, необхідних для роботи над пректом;

– матеріальна медіа (відеофільм, комп'ютерна газета, альбом та ін.) для представлення результатів виконаних проектів;

– структурування змісту проекту, опис поетапних результатів.

ОПИСАНИЕ НОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ВИРТУАЛЬНОЙ РЕАЛЬНОСТИ ГИБСОНА

Донец П.Н., г. Севастополь
Таврический Национальный Университет
им. В. И. Вернадского

Американо-канадский писатель Уильям Гибсон совершенно заслуженно носит титул одного из наиболее ярких, влиятельных и новаторских авторов нового времени. Вышедшая из-под его пера трилогия «Киберпространства» стала фундаментальной работой на ниве киберпанка, а её первая часть «Нейромант» – своего рода библией жанра.

Несмотря на скоропостижное угасание киберпанка, а также последующую вслед за этим смену автором жанровой принадлежности, творчество Гибсона по-прежнему вызывает горячие дискуссии как в рядах поклонников постмодернистской и фантастической литературы, так и в околонаучных кругах. Новаторство Гибсона проявилось в первую очередь в пересмотре формулы концепта будущего, которой придерживалась научная фантастика на протяжении многих десятилетий. С лёгкой руки Гибсона семантическое поле научной фантастики пополнилось героями-хакерами, нанотехнологической аугментацией, шпионской имплантацией, всемогущими транснациональными корпорациями, одушевлёнными матрицами и мыслящими компьютерными разумами. Кроме того, Гибсону принадлежит авторство понятия «киберпространство», и именно он впервые описал виртуальную реальность в литературе.

Гибсон оказался способным прочувствовать и перевести язык новых технологий на доступный язык научной фантастики, органично связав традиции литературного жанра и действительность научно-технического прогресса. Его произведения обнажают ряд острых социально-философских проблем современности, в частности, прогрессирующую виртуализацию личности и социума, а также цифровую параллельную реальность, как особую форму эскапизма.

Сцены действия трилогии «Киберпространства», как правило, весьма далеки от представлений об идеальном мире, в котором каждому из нас хотелось бы жить. На первый взгляд это крайне агрессивная и недружелюбная среда обитания. Мегаполис в представлении Гибсона – место исключительно мрачное и неуютное. Города будущего в представлении автора предельно загрязнены, перенаселены и пребывают на грани экологической катастрофы; находиться в них неприятно, а порой и физически опасно. Заметно, что писатель исходил из худших опасений общества конца индустриальной эпохи.

Однако подобное видение кардинально расходится с реальными тенденциями, не говоря уже о представлениях трансгуманистов. Против такого будущего категорически выступает техногайянизм – одно из течений трансгуманизма, представители которого ратуют за активное развитие экологически чистых технологий, которые в будущем помогут восстановить окружающую среду. Гибсон не разделял оптимистического взгляда в будущее и в рассказе «Континуум Гернсбека» сравнивал его с утопическими представлениями фантастов первой половины XX века.

Автор недвусмысленно намекает на нежизнеспособность традиционной фантастики и, в частности, ретрофутуризма, иронизируя над его наивностью. Однако по странной иронии судьбы, киберпанковские романы Гибсона сами стали разновидностью ретрофутуризма спустя всего каких-то пару десятилетий. Таким образом, объект гибсоновской критики стал в некотором смысле ранним рупором идей трансгуманизма.

Некоторые же из описываемых Гибсоном технологических достижений пока ещё пребывают на территории чистой фантастики. Безоговорочное лидерство в этом списке, безусловно, принадлежит бессмертию. Собственно, именно в этой точке наблюдается максимальное пересечение творчества Гибсона с трансгуманизмом и, в частности, специализирующемся на вопросах искусственного отдаления физической смерти научным иммортализмом. В каждом из романов классического киберпанковского периода Гибсон устами своих героев полемизирует на тему различных разновидностей бессмертия, всё большее число которых становится доступно по мере достижения субъектом определённого уровня богатства и власти.

Подводя итоги вышесказанному, кратко сформулируем **выводы**. Творчество Уильяма Гибсона затрагивает ряд аспектов доктрины трансгуманизма, фокусируется на некоторых проблемах научного иммортализма, однако автор, очевидно, не разделяет позиции данной системы взглядов. Таким образом, степень взаимосвязи его произведений в жанре киберпанк с идеями трансгуманизма можно определить как условную или фрагментарную.

ОСОБЕННОСТИ КОММУНИКАТИВНОГО МЕТОДА КАК СРЕДСТВА ОБУЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫМ ЯЗЫКАМ

Жук А.В., ОГУ им. И.И.Мечникова,
г.Одесса

В настоящее время как в теории, так и в практике обучения иностранным языкам сложилось положение, вызывающее необходимость критического пересмотра существующих подходов к организации и проведению учебно-воспитательного процесса, выработки методических рекомендаций, которые открыли бы перспективы реального прогресса в овладении учащимися иностранным языком как средством общения. Развитие методов обучения

иностранным языкам исследовались в работах И.А. Зимней, С.К. Фоломкиной, Е.Г. Веделя, а также в работах других авторов. Однако в них не наблюдается соединения самого предмета обучения, т.е. языка, как коммуникативной системы с методами его обучения и освоения. О важности такого соединения говорят следующие факторы: влияние научно-технической революции; возрастающая неудовлетворенность учащихся в конечных результатах процесса обучения предмету; достижения науки, предложившей новые взгляды на язык, речевую деятельность; стремление преподавателей к овладению более эффективной методикой, способной гарантировать выполнение программных требований в рамках нормативного курса обучения; расширяющийся опыт применения различных вариантов оптимизированной методики в ряде вузов, школ, на курсах различных типов, дающий ощутимый практический результат.

Анализ новейших исследований, как в самой методике, так и в смежных областях, а также изучение передового опыта преподавания указывают на разработку и более активное внедрение методики коммуникативного обучения иностранным языкам. Теория речевой деятельности, развитая в лингвистике, служит основой для оптимизации методик обучения иностранным языкам и разработки коммуникативных методов. Коммуникативный метод как средство обучения видам речевой деятельности и как цель обучения включает в себя пять принципов:

1) первый принцип предполагает речевую направленность обучения. Все упражнения должны быть упражнениями не в проговаривании, а в говорении. Этот принцип учит человека изобретать и сознательно строить речь;

2) первый принцип тесно связан с принципом индивидуализации речевой деятельности. Учет индивидуальных особенностей студента является главным средством создания мотивации и активности;

3) принцип индивидуализации речевой деятельности предопределяет принцип отбора речевого материала, способствует адекватному процессу коммуникации и предполагает: а) отбор лексики на основе ее частотности для какой-либо речевой задачи в той или иной ситуации; б) отбор лексики, необходимой для обсуждения проблем межличностного общения; в) отбор проблем, связанных не со страной изучаемого языка со страной обучаемых;

4) принцип отбора речевого материала предполагает принцип ситуативности, которая является важным средством речевой стимуляции и способствует развитию речевого умения;

5) принцип ситуативности сочетается с принципом новизны и обеспечивает необходимое развитие речевого умения, способность перефразировать, механизм комбинирования, инициативность высказывания, темп речи, стратегию и тактику говорящего. Именно новизна материала, как по форме, так и по содержанию, способствует появлению интереса и его устойчивости у учащихся к изучаемому иностранному языку.

СОЦИОЛИНГВИСТИЧЕСКАЯ КОМПЕТЕНЦИЯ ПРИ ОБУЧЕНИИ АНГЛИЙСКОМУ ЯЗЫКУ

Жук В.А., ОГУ, им. И.И. Мечникова

Основной целью обучения иностранным языкам является формирование коммуникативной компетенции, которая предусматривает формирование способности к межкультурному взаимодействию. Само понятие многоаспектно и включает в себя субкомпетенции: лингвистическую, социолингвистическую, социокультурную, стратегическую, дискурсивную и социальную. Социолингвистическая компетенция – способность осуществлять выбор языковых форм, использовать их и преобразовывать в соответствии с контекстом. Для того чтобы стать полноправным участником процесса межкультурной коммуникации, необходимо уметь распознавать лексико-грамматические конструкции и адекватно использовать в целях коммуникации. Следовательно, для эффективной речевой коммуникации надо научиться понимать «чужой» менталитет; ознакомиться с национально-маркированными формами общения, речевыми и поведенческими клише; выработать навыки соотносить языковые средства с конкретными ситуациями и нормами речевого поведения, которых придерживаются носители языка. Оптимизировать процесс формирования социолингвистической компетенции помогут разнообразные ролевые коммуникативные игры, так как они наиболее соответствуют созданию и развертыванию ситуаций речевого общения. Преподавателю следует скрупулезно подходить к отбору речевого и языкового материала: обращать внимание студентов на примеры употребления безэквивалентной лексики, разбирать случаи употребления лексико-фразеологической сочетаемости, акцентировать внимание на различных социолингвистических коннотациях, связанных с иной культурой, обычаями, традициями и т.д. Наиболее ярко отсутствие социолингвистической компетенции прослеживается в коммуникативных ситуациях речевого этикета. Например, незнание приветственного выражения «*How do you do?*» часто приводит к тому, что студенты дословно переводят это выражение. Соответственно, некорректный ответ может вызвать недоумение других собеседников и стать причиной коммуникативного сбоя. Преподавателю следует пояснить, что эта реплика является формулой приветствия и используется при максимально-официальном регистре общения в ходе первого знакомства. Также среди наиболее типичных ошибок является употребление словосочетания «*Of course*». У англичан эта реплика способна вызвать отрицательные ассоциации. Для коммуникативной ситуации «согласие» можно рекомендовать к употреблению более корректные и стилистически нейтральные синонимы: «*Sure! Certainly!*» У большинства студентов-первокурсников не сформированы ритмико-интонационные навыки. Однако интонация, паузация и ударение имеют большое значение, так как придают словам и грамматическим структурам определённый смысл. Одна и та же фраза, но сказанная с разной интонацией, может расцениваться

как вопрос, просьба, приказ или утверждение. Правильное использование мелодики английской речи и фразового ударения является показателем сформированности социолингвистической компетенции. Итак, можно сделать **вывод,** что:

1) для эффективного общения и адекватного решения задач коммуникации студенты должны выработать умения выбирать и использовать соответствующие языковые формы в зависимости от стиля общения и конкретной ситуации коммуникативного акта;

2) знание социолингвистического компонента чрезвычайно актуально, так как способствует бесконфликтной и продуктивной речевой коммуникации.

АДАПТАЦИЯ ПРЕПОДАВАНИЯ РУССКОГО ЯЗЫКА К НОВЫМ ИНФОРМАЦИОННЫМ ТЕХНОЛОГИЯМ

Змиевская Н.П., ОПНУ, г. Одесса

Научно-образовательный процесс по своей сущности информационный, а информация представляет собой неисчерпаемый ресурс. При обработке информация не исчерпывается, а обогащается. Работа с информацией сопровождает и пронизывает каждую индивидуальную и общественную деятельность, имеет место в образовательном процессе.

Вот почему новые информационные технологии стали приоритетом в образовании, в результате чего изменяется вся парадигма образования. Учитель потерял свой статус основного источника знаний для ученика, но он остается руководителем в процессе их усвоения или приобретения новой квалификации.

В настоящее время Интернет рассматривается как уникальная коммуникативная среда, выполняющая следующие функции: воспитательную, культурную, лингвистическую, когнитивную, коммуникативную, обучающую.

Главная задача, которая стоит перед преподавателями русского языка – это разработка и методическое описание обучающей функции Интернет-среды, поскольку на смену традиционной передаче знаний приходят инновационные практики обучения.

Инновационная технология – это технология, опирающаяся на инноватику и рассматривающая любой вопрос интенсификации образования.

Современные информационные технологии находят все более широкое применение в преподавании русского языка, кардинально обновляя новыми способами, формами, новыми целями обучения методику РКИ.

Компьютерная лингводидактика является разделом методической науки, сущность которой в настоящее время в междисциплинарности, в связи с другими областями знаний прикладной и математической лингвистикой, системой искусственного интеллекта и т.п.

Осмыслить процесс овладения языком с позиций той или иной дисциплины, в состоянии только лингводидактика, так как она является интерактивной наукой.

Компьютерная лингводидактика, выступая как часть лингводидактики, основана на изучении теории и практики использования компьютерных и сетевых методик в обучении языку. Развиваясь динамично, КЛД стоит на пороге перехода от описательно-теоретического характера возможностей информационных технологий к практике преподавания языка.

Перед преподавателем русского языка остро стоит проблема творческого использования информационных технологий в профессиональной сфере, однако за последние годы в области преподавания русского языка появилось сравнительно небольшое количество программных продуктов. В качестве основных причин такого положения выдвигаются высокая технологичность при написании программ, требующая труда высококвалифицированных программистов; недостаточная готовность большинства методистов принимать участие в работе по созданию программных продуктов учебного содержания; необходимость обучения иностранных студентов подготовительного факультета умениям работать с «русской» клавиатурой и программами на русском языке.

Чем выше будет уровень специальной подготовки преподавателей русского языка в области информационно-коммуникационных технологий, тем более совершенные программы будут созданы. Следовательно, к числу первостепенных задач следует отнести создание профессионально-ориентированной программы повышения квалификации преподавателей русского языка в области использования информационных технологий и разработки мультимедийных обучающих материалов.

ОБУЧЕНИЕ РУССКОМУ ЯЗЫКУ В КОНТЕКСТЕ СПЕЦИАЛЬНЫХ ДИСЦИПЛИН

Казак А.Э., ОНПУ, г. Одесса

Подготовка иностранных студентов по инженерным специальностям для зарубежных стран – важное направление работы технических вузов.

Для иностранных студентов, приезжающих в Украину с целью получить высшее образование, русский язык является прежде всего средством овладение избранной профессией.

В процессе овладения языком приобретаемой специальности самые большие трудности у студентов связаны с лексикой. Основные элементы грамматики уже пройдены и основная лексическая база заложена, в то время как количество новых слов и выражений с каждой лекцией преподавателей-предметников возрастает. Обилие лексического материала, необходимого для

усвоения, заставляет искать более эффективные методы работы по расширению словарного запаса студентов.

Подготовить студента к полноценному участию в учебном процессе поможет предварительное знакомство с общенаучной лексикой, с терминами, которые функционируют в языке конкретной специальности.

При создании методических разработок необходимо учитывать коммуникативные потребности студентов.

Коллектив кафедры украинского и русского языков Института подготовки иностранных граждан Одесского национального политехнического университета работает над подбором текстовых материалов для занятий, ориентированных на профессиональную сферу деятельности будущих специалистов, а также над формами и методами их использования.

Так например, на кафедре созданы учебно-методические материалы по научному стилю речи для студентов 1-2 курсов химико-технологического профиля.

Текстовой материал согласован с преподавателями основных дисциплин и соответствуют учебным программам профилирующих предметов.

Цель материалов – развить у студентов навыки изучающего чтения.

Учебно-методические материалы обеспечивают учебный процесс в объеме 64 часов, включая задания для работы под руководством преподавателя и для самостоятельной работы студентов.

Материалы включают 12 тематических блоков, соответствующих разделам учебных курсов «Общая химия», «Неорганическая химия», «Органическая химия».

Все блоки построены по единому плану, содержат однотипные задания и упражнения: предтекстовые упражнения, учебные тексты и послетекстовые упражнения.

Предтекстовые задания направлены на активизацию новой лексики. Это лексические задания (подбор антонимичных и синонимичных пар, однокоренных слов) и дексико-грамматические упражнения (согласование прилагательных с существительными, трансформация именных и глагольных словосочетаний).

Обучение чтению начинается на основе микротекстов. Вся система упражнений к текстам направлена на обучение умению ориентироваться в структуре текста, производить логико-смысловой анализ прочитанного.

Текст предназначен для домашнего чтения с установкой на полное и точное понимание, которое контролируется системой вопросов, а также заданиями, направленными на воспроизведение основной информации текста.

Послетекстовые задания направлены на контроль понимания прочитанного текста, развивают навыки свертывания информации текста, готовят студентов к репродуцированию текста в устной и письменной форме.

Реализация поставленных в учебно-методических материалах задач способствует развитию у иностранных студентов коммуникативной компетенции, необходимой им для участия во всех видах учебных занятий на

1-2 курсах, что в итоге повышает эффективность усвоения знаний по специальным предметам.

СТРУКТУРА ПРЕДЛОЖЕНИЯ В ОРИГИНАЛЕ И ПЕРЕВОДЕ

Кириллова М.Д., ОГУ им.И.И.Мечникова,
Воробьева Е.В., ОНПУ, г.Одесса

Основным путем сопоставительного изучения языков является исследование оригинала и перевода определенного текста, что дает возможность обнаружить их системные и асистемные расхождения и соответствия. Изучение проводится как на уровне целого текста, так и на более низких уровнях текстовой структуры. В данном исследовании рассматриваются соответствия /несоответствия, регистрируемые в синтаксической организации оригинала и перевода художественного текста на уровне предложения, ибо смысловую эквивалентность/ неэквивалентность текстов сравниваемых языков чаще всего можно установить на уровне предложения – грамматического единства, наиболее непосредственно связанного с речевым функционированием.

Концепция функционального подобия является весьма плодотворной для теории перевода. Действительно, для перевода существует условие – он должен быть функцией оригинала, должен его представлять. «Иным способом его инновационная функция не может реализоваться». Отсюда, при выборе соответствующего варианта перевода необходим постоянный учет функциональной значимости тех или иных элементов исходного текста. При этом выбор оптимального способа построения текста на другом языке диктуется конкретными условиями межъязыкового коммуникативного акта, постоянными в которых в которых являются влияния систем двух языков и личности переводчика.

Неудивительно поэтому, что в обследованном материале полное совпадение структуры предложения оригинале и переводе крайне незначительно. Случаи, когда в составе предложения оригинала и перевода совпадает порядок слов и их число, все грамматические и лексические единицы в полном объеме своих значений, крайне редки. Тем более, редко совпадают все семантические компоненты предложения. Исходный и переводной текст, как правило, не совпадают на формальном уровне, потому что формальные средства выражения одного и того же содержания в различных языках между собой не совпадают. «Они не совпадают и на семантическом уровне, потому что одни и те же явления в различных языках описываются по-разному, при помощи далеко не идентичных семантических компонентов». Полное совпадение длины и структуры обнаруживается

только в 4,2% всех предложений, преимущественно в диапазоне малых длин (от 2 до 6 слов).

Вот несколько примеров:

1. He stirred his coffee.

Он помешал свой кофе.

2. I felt his pulse.

Он пощупал его пульс.

3. Marlon saw me and nodded.

Марлон увидел меня и кивнул. [цит. по В. J.]

Нетрудно видеть, что предложения построены по принципу полной словарной эквивалентности, когда каждому слову предложения в оригинале находится точное соответствие в переводе, и тем самым достигается максимальная синтаксическая эквивалентность. Приведенные случаи подтверждают с высокой достоверностью, что «коммуникативная равноценность текстов на разных языках, обнаруживаемая при переводе, представляет собой явление объективное, отражающее универсальные свойства языка как единого общечеловеческого средства обмена мыслями».

Однако, формальная эквивалентность имеет место редко. Она не может стать определяющим качеством адекватного перевода. Переключение с одной языковой системы на другую осуществляется обычно не по формальному признаку, ибо «форма является вторичным, она передается как носитель определенного содержания и выразитель той или иной стилистической функции.

Поэтому естественно, что случаи формального совпадения всех элементов предложения возможны только при условии относительной краткости предложения. При переводе более сложных предложений различные лексические и синтаксические факторы делают пословный перевод невозможным или сводят его применение к минимуму.

ИЗУЧЕНИЕ РУССКОГО ЯЗЫКА КАК ИНОСТРАННОГО В ИНСТИТУТЕ ДИСТАНЦИОННОГО И ЗАОЧНОГО ОБРАЗОВАНИЯ О Н П У

Курова Г.И., Романова О.К., ОНПУ, г.Одесса

В 2010 году для иностранных граждан открылась возможность получения высшего образования в ИДЗО ОНПУ.

В 2013-2014 учебном году заочную форму обучения предпочли более 200 иностранных учащихся. В основном, это граждане из Азербайджана и Туркменистана.

Русский язык как иностранный изучается ими на протяжении двух (трёх) лет в курсах «Профессиональный русский язык» и «Деловой русский язык».

По данным дисциплинам сотрудниками кафедры украинского и русского языков Института подготовки иностранных граждан Куровой Г.И. и Романовой О.К. разработаны методическиерекомендации и контрольные задания для иностранных студентов 1-3 курсов всех специальностей заочной формы обучения.

Среди книжных стилей языка научный и официально-деловой стили выделяются своей относительной устойчивостью и замкнутостью. Исторически сложившиеся жанры, специфическая лексика, фразеология, синтаксические обороты, многочисленные речевые стандарты-клише придают им консервативный характер и создают своей «сухостью» и выверенностью определённый барьер в овладении иностранцами русским языком.

Строгий порядок слов в предложении, наличие полных повествовательных предложений, тенденция к употреблению сложных предложений, обилие вставных конструкций, причастных и деепричастных оборотов, активное использование страдательных конструкций, нейтральность предложения, широкое использование терминологии, номенклатурных наименований, включение в текст сложносокращённых слов, аббревиатур значительно осложняют освоение дисциплин «Профессиональный русский язык» и «Деловой русский язык» студентами - иностранцами заочной формы обучения, где роль преподавателя минимизирована.

Этим обстоятельством продиктованы структура и содержание методических разработок, состоящих из теоретического блока (лекции, грамматический комментарий, речевые образцы) и практической части (тексты по специальности, тесты, упражнения, задания для контроля, формуляры).

Актуальность и практическая ценность курсов «Профессиональный русский язык» и «Деловой русский язык» для иностранных учащихся ИДЗО ОНПУ подтверждена проведенной апробацией данных методических материалов в 2010-2013 годах.

РОЛЬ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ПРЕЗЕНТАЦІЙ СТУДЕНТІВ У НАВЧАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ

Лелет І.О., Одеський національний морський університет, м. Одеса

Для студентів технічних вузів велику роль відіграє оволодіння фаховою тематикою та розвиток комунікативної спрямованості. Доцільним є підхід до розвитку усної мовленнєвої діяльності саме на матеріалі спеціальності.

Як зазначено в Програмі з англійської мови для професійного спілкування (АМПС) English for Specific Purposes (ESP) National Curriculum for Universities: «Розширення Європи привело до радикальних змін у сфері освіти. Створення Європейського простору вищої освіти (Болонья, 1999 рік) висуває складні завдання щодо збільшення мобільності студентів, більш ефективного міжнародного спілкування, легшого доступу до інформації та більш глибокого взаєморозуміння».

Програма АМПС надає студентам можливість розвивати мовну компетенцію і стратегії, які необхідні їм в ситуаціях професійного спілкування та сприяє підвищенню їхньої конкурентноздатності на ринку праці.

Умови навчання у немовному вузі вимагають пошуків для реалізації практики усної мови. Характерними прикладами практичних умов спілкування з фаху іноземною мовою є проведення презентацій, дискусій «круглий стіл», виконання проектних робіт та проведення науково-технічних конференцій англійською мовою.

Створення і використання мультимедійних презентацій студентами є ефективним засобом, який допомагає реалізувати особистісно-орієнтований підхід у навчанні, забезпечує індивідуалізацію та диференціацію навчання з урахуванням здібностей студентів.

Презентація – це доповідь, що містить інформацію про стан процесу у тій галузі, якій вона присвячена, з чітким формулюванням теми, оглядом ситуації, про яку йдеться, та висновками з теми англійською мовою.

Враховуючи невпинний розвиток комп’ютерних технологій та зацікавленість студентів інформаційними технологіями, можна використовувати цю можливість як могутній інструмент розвитку пізнавальної та професійної мотивації на заняттях з англійської мови, створюючи мультимедійну презентацію. В основному більшість презентацій виконується студентами в ході підсумкових занять після вивчення конкретної теми, коли за результатами їх виконання викладач оцінює засвоєння студентами певного учбового матеріалу.

Сучасна мультимедійна презентація – це сукупність текстів, зображень, звуку, анімації та інших засобів подання інформації. Використання таких засобів дозволяє досягти максимальної ефективності презентації.

У презентації можуть використовуватися анімовані ролики, фото і відеоматеріали, двовимірна і тривимірна графіка, озвучування диктором, музичне оформлення, а також найрізноманітніші довідкові матеріали з текстами і схемами. Найбільш ефективним для людського сприйняття вважається використання у мультимедійній презентації аудіовізуальної інформації, коли людина чує і бачить одночасно. Крім того, важливою частиною мультимедійної презентації є інтерактивність, взаємодія з користувачем.

Перевагами мультимедійної презентації є: наочність аудіовізуальної інформації, зручність сприйняття, інтерактивна форма подання, мобільність та компактність.

PowerPoint є програмним забезпеченням для створення мультимедійних презентацій. Цей засіб дозволяє студентам випробовувати світ реальної можливості мови. Навчання студентів робити презентацію мотивує вивчення англійської мови, допомагає покращити її рівень та дає нові можливості передачі ідей.

ТИПИ ВПРАВ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ У ІНФОРМАЦІЙНО-ПОШУКОВИХ СИСТЕМАХ

Майборода Р. В., Миколаївський національний університет ім. В. О. Сухомлинського, м.Миколаїв

Умовою оволодіння іноземною мовою для професійного спілкування є вивчення студентами немовних вищих навчальних закладів (ВНЗ) спеціальної галузевої лексики. У цьому контексті особливої актуальності набуває проблема удосконалення існуючих та пошуку нових методик формування у майбутніх спеціалістів іншомовної лексичної компетенції, під якою у Рекомендаціях Ради Європи з мовної освіти розуміється „знання і здатність використовувати словниковий запас мови, яка вивчається".

В аспекті формування іншомовної лексичної компетенції інформаційно-пошукові системи стимулюють студентів до запам'ятовування навчального лексичного матеріалу, його осмисленого репродукування та свідомого й творчого використання в ході іншомовної комунікації. Існує декілька міжнародних пошукових мереж: Altavista - http://www.altavista.digital.com; Webcrawler - http://www.webcrawler.com; Infoseek - http : //www2.infoseek. com/Home ; Yahoo - http://www.yahoo.com; Lycos - http://www.lycos.com.

Вченими доведено, що застосування мультимедійних матеріалів та комп'ютерних мереж скорочує час навчання майже втричі, а рівень запам'ятовування через одночасне використання зображень, звуку, тексту зростає на 30-40%.

Як справедливо вважає Є.С. Полат, педагогічні технології, такі як навчання у співробітництві, проектна методика, використання інформаційних технологій та Інтернет- ресурсів, допомагають реалізувати особистісний підхід у навчанні, забезпечують індивідуалізацію та диференціацію навчання з урахуванням можливостей студентів, їх рівня підготовки, здібностей і таке інше.

Формування лексичної компетенції, як, зрештою, і весь процес навчання студентівнемовних спеціальностей іноземної мови, базується на опрацюванні автентичних фахових текстів, знайдених у інформаційно-пошукових системах. З огляду на це для забезпечення ефективного навчання фахової лексики шляхом використання інтерактивних засобів було розроблено три групи вправ – передтекстові, текстові та післятекстові.

Типом вправ для початкового етапу формування лексичної компетенції є рецептивні, рецептивно-репродуктивні, мовні й умовно-комунікативні вправи на номінацію та диференціацію лексичних одиниць, на підстановку і трансформацію, на розкриття значень нових слів та підбір їхніх українських відповідників, на групування й складання словесних сімей, на пошук у фаховому тексті дефініцій та побудову словосполучень і речень з новими словами. Інформаційно-пошукова діяльність на даному етапі проявляється у дії студентів задля ознайомлення з іншомовною лексикою в ході виконання передтекстових вправ, що необхідно для зняття труднощів розуміння термінів підмови спеціальності та підготовки до читання автентичних фахових текстів.

Типом вправ другого етапу є репродуктивні, рецептивно-продуктивні, умовно-комунікативні, комунікативні вправи на виявлення у текстах дефініцій до активної термінологічної лексики, на розуміння значень лексичних одиниць у контексті, на відтворення й продукування термінів. Ці операції відбуваються у текстовій діяльності, яка передбачає пошук у тексті необхідної лексичної інформації для підтвердження чи обґрунтування своїх думок, виписування термінів для підготовки тез або складання плану тексту, пошук значень ключових лексичних одиниць тексту і таке інше. Засвоєння лексики при роботі у інформаційно-пошукових системах при виконанні групи текстових вправ полягає у прогнозуванні змісту тексту на основі заголовка або малюнків чи схем, у контекстуалізації термінології при читанні тексту, у проведенні інтерв'ю за прочитаним та у написанні анотацій або рефератів.

Практичне використання лексичного матеріалу у інформаційно-пошукових системах на завершальному етапі відбувається в формах роботи проблемного і пошукового характеру та супроводжується контролем і самоконтролем правильності виконання студентами операцій з лексикою, оцінкою рівня сформованості лексичної компетенції. Типом вправ цього етапу є рецептивно-продуктивні, продуктивні нижчого і вищого рівня, умовно-комунікативні і комунікативні, які об'єднані у групу післятекстових вправ. Виконання мовленнєвих дій з лексичними одиницями на рівні понадфразової єдності (ПФЄ) і тексту видається можливим в інтерактивному спілкуванні, яке передбачає, наприклад, зацікавлений обмін фаховою інформацією або дискутування щодо шляхів вирішення актуальних виробничих проблем, ділові ігри та імітації, спільні з іншими студентами групи презентації навчально-дослідних завдань з використанням вербально-зорових опор і таке інше. Означені види завдань вважаються проблемними, а їх виконання робить процес навчання лексики гнучким і цікавим, професійно зорієнтованим та особистісно вмотивованим, сприяє реалізації іншомовних комунікативних здібностей майбутніх економістів.

ОСОБЛИВОСТІ МОДАЛЬНОЇ КАТЕГОРІЇ ПРИПУЩЕННЯ В АНГЛІЙСЬКІЙ, НІМЕЦЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ

Масальська Н.В., ДонНУ, м. Донецьк

Припущення (англ. *supposition*, нім. *Vermutung*) – складна та неоднозначна за своєю природою категорія, яка незмінно викликає науковий інтерес широкого кола вітчизняних і закордонних дослідників. У зв'язку з тим, що точки зору лінгвістів щодо визначення припущення часто мають значні розходження, виникає необхідність критичного аналізу її особливостей з метою встановлення істотних характеристик категорії припущення на матеріалі англійської, німецької та української трьох мов.

Специфіка припущення полягає у суб'єктивній оцінці мовцем фактів реальної дійсності, що ґрунтується не на істині, а на його знанні або гіпотезі. Витоком припущення є розумова діяльність людини. На рівні формування думки модальність накладається на позамовну ситуацію, роблячи її комунікативно-орієнтованою. У ситуації припущення задіяні суб'єкт припущення (мовець); об'єкт припущення – факт дійсності, стосовно якого висувається припущення; модальна оцінка ситуації – епімодус.

Припущення – це багаторівнева модальна категорія, яка функціонує у трьох взаємопов'язаних вимірах: парадигматичному (семантичному) – на рівні значення; синтагматичному, що розкриває лінійне розміщення категорії припущення; прагматичному (функційному), який визначає роль, притаманну мовній одиниці у мовленнєвому процесі. Комплексно дослідити ці аспекти допомагає функційно-семантичний метод. Відповідно до нього, мікрополе припущення – це підсистема функційно-семантичного поля модальності, що характеризується трьохчленною структурою «домінанта – ядро – периферія». Домінантний елемент найбільш повно виражає всі відтінки значень даного поля. Навколо домінанти групуються найбільш тісно пов'язані з нею семантичні компоненти поля, які утворюють його ядро. На периферії поля розташовуються одиниці, які відповідають тому чи іншому значенню поля, а також неспеціалізовані засоби.

Семантичний зміст «припущення» складається з комплексу значень, а саме: суб'єктивного допущення, передбачення, здогадки, попереднього судження, умовиводу, думки, на основі яких мовець оцінює ступінь ймовірності, вірогідності або можливості тієї чи іншої події або явища. Для оцінки епістемічних засобів з точки зору їх вірогідності застосовується спеціальна шкала градації значень припущення, яка фіксує три ступені: 1) високий ступінь припущення: значення впевненого припущення мовця у вірогідності пропозиції; 2) середній ступінь припущення: значення припущення мовця про ймовірність пропозиції; 3) низький ступінь припущення: значення невпевненого припущення мовця у вірогідності пропозиції. Ґрунтуючись на встановленій градації значень припущення, можна зробити висновок, що у структуру мікрополя припущення входять три

підполя (мікрополя другого рівня): 1) підполе впевненого припущення; 2) підполе вірогідного припущення; 3) підполе невпевненого припущення.

Семантичний аспект припущення полягає у бінарному відношенні між знаком та значенням, які належать до групи предикатних семантико-синтаксичних зв'язків. В свою чергу, предикативна координація (надання предмету висловлення певної ознаки) базується на двобічній взаємозалежності головних членів речення.

Припущення виражається експліцитною та імпліцитною предикацією. Експліцитна предикація утворюється на граматичному, лексичному та лексико-синтаксичному рівнях різними засобами вираження припущення, такими як форми умовного способу, синтаксичні конструкції з епістемічним значенням, модальні слова, частки, перформативні дієслова, лексико-синтаксичні конструкції з модальними дієсловами. На синтаксичному рівні припущення може виражатися за допомогою комунікативних форм речення, інверсії, інтонаційного акцентування змісту речення. Імпліцитна предикація як спосіб вираження припущення тісно пов'язана з телеологічною авторською модальністю, яка розкриває комунікативну інтенцію та позицію автора щодо висловлюваної думки.

ИНТЕРАКТИВНЫЕ МЕТОДЫ КАК СРЕДСТВО ИНТЕНСИФИКАЦИИ ОБУЧЕНИЯ Р К И

Милютина Е.Н., ОНПУ, г. Одесса

Без грамматики невозможно полноценное использование иностранного языка, употребление его как средства общения.

В методике РКИ грамматика вводится через ситуативно-тематическую организацию учебного процесса, то есть через практику в речи.

Через учебно-речевые ситуации происходит осмысление грамматического явления, уяснение его содержания, формы, употребления и осуществляется применение грамматических речевых умений и навыков в речи.

Методические приёмы, задания и практические способы обучения грамматическим явлениям должны быть разнообразными. Приемы должны заставлять учащихся мыслить, а не только запоминать. Каждый преподаватель ориентируется в соответствии со своим личным опытом в выборе методов и приемов работы по обучению грамматике.

1.Метод визуализации. Подчеркивание, использование разных цветов (м.р.-красный, ж.р. - синий, ср.р. - желтый) и шрифтов, выделение при помощи рамок, геометрических фигур (глаголы через овалы, а дополнения в виде прямоугольников) помогает усвоить грамматические правила и структуры.

2.Карты памяти (таблицы, плакаты, схемы) используют для запоминания употребления трудных грамматических форм, объяснения и повторения грамматического материала урока.

3. Языковые игры при обучении РКИ делают занятие необычным, мотивируют обучение, включают эмоциональное восприятие, обостряют интуицию. При этом можно использовать цветовую гамму карточек для обозначения уровня сложности задания.

4. Система речевых образцов активизирует коммуникативный потенциал студентов. При этом каждый речевой образец должен быть конкретным и построенным на основе абстрактного обобщения так, чтобы по его модели студент мог построить 8–10 фраз.

5.Лингвистические задачи на восстановление грамматической цепочки слов с опорой на изученный материал, также являются эффективным методом отработки грамматических моделей.

Папа покупает (что?) продукты, мама печет (что?) торт, а дочь (сын) (что делают?) _____ (что?) _____ .

6. Использование небольших, легко запоминающихся рифмованных текстов (например, Нет журнала, нет картины, Нет Ивана, нет Галины. Нет – кого? и нет чего? Нет ее и нет его.) или загадок также является методическим приемом при обучении РКИ.

7. Метод трансформации текста («Перескажите текст от другого лица» или «Перескажите диалог в форме монолога»), позволяет иностранным студентам сравнивать грамматические формы. Для закрепления грамматического материала в речи можно использовать сюжетный текст, в котором изучаемое грамматическое явление встречается несколько раз. К концу обучения на ПФ эффективны задания: написать историю, придумать другое окончание рассказа, продолжить сюжет, нарисовать картинку к рассказу и по ней пересказать сюжет, написать подобный текст, сохраняя грамматическую структуру оригинала (имитация) и т.п.

8. Метод проектов на основе заданных ситуаций («Вы обставляете свою новую квартиру. Расскажите, какую мебель вы приобрели и как разместите ее в комнатах» либо «Вы хотите переставить мебель в квартире. Что и куда вы поставите?») расширяет речевое пространство иностранных студентов и позволяет самому проверить знание грамматических форм и речевых образцов.

Практика показывает, что, чем лучше преподаватель РКИ ориентируется в методах, приемах и формах интерактивных технологий обучения, тем лучше студенты владеют грамматической структурой языка в речи.

ПРЕИМУЩЕСТВА, ОСОБЕНОСТИ И НЕДОСТАТКИ ДИСТАНЦИОННОГО ОБУЧЕНИЯ

Минченко Н.С., ОНМедУ, г.Одесса

В свете стремительных ритмов современной цивилизации всё большую популярность приобретает дистанционное образование (ДО). Доступность подобного образования и его специфические особенности обусловлены

активным развитием и возможностью использования новых средств в процессе обучения - телекоммуникационных и информационных технологий. Дистанционное образование представляет собой систему, в которойосуществляется взаимодействие целого ряда необходимых элементов:

1) обучающийся с его образовательными запросами;

2) содержательный компонент, включающий в себя электронный учебник, систему заданий, систему контроля знаний как со стороны самого учащегося (самопроверка), так и со стороны преподавателей, систему мониторинга и управления учебным процессом и пр.,

3) связующий, компонент, под которым можно понимать несколько коллективов людей, обеспечивающих реализацию процесса обучения – это авторы, методисты, координаторы (преподаватели ДО), психологи, а также программно-телекоммуникационная группа.

Дистанционная форма обучения прекрасно подходит для тех, кто живёт в отдалённых районах, а также для тех, кто в силу определённых причин не может посещать очную форму обучения. Кроме того, несомненным преимуществом дистанционных курсов обучения через Интернет является то, что студент может сам выбрать, в какое время суток ему удобнее заниматься, а также определить для себя индивидуальную продолжительность занятий. Студент дистанционной формы обучения не имеет жёсткого расписания занятий, а все нюансы всегда могут решиться наиболее быстрым образом при помощи электронной почты, Skype или ICQ. Кроме того, появляется возможность поговорить с преподавателем on-line и задать все интересующие вопросы по тому или иному предмету. Такая система обучения весьма популярна в Европе, теперь подобный демократический метод пытаются применять в Украине, в частности, в Киево-Могилянской академии, правда, не всегда успешно. Дистанционное образование позволяет также при оценивании исключить так называемый «человеческий фактор настроения».

Считается, что обучение дистанционно идеальным образом подходит для тех, кто имеет постоянную работу, а также имеет семью и детей. То есть, при помощи дистанционного образования, не теряя хорошую работу и не отрываясь надолго от семьи, человек получает возможность получить новые знания и повысить свою квалификацию. К тому же, все знания, которые получают с помощью дистанционных курсов обучения, можно сразу применять на практике, без отрыва от производства.

Однако система дистанционного обучения также не идеальна. Во-первых, могут возникать сложности в идентификации личности студента. То есть, пока невозможно точно проверить, сдаёт ли экзамен наш студент либо кто-то за него. Но в качестве решения этой проблемы некоторые вузы дистанционного образования вводят и обязательную очную сессию. Во-вторых, бывает, что качества и скорости Интернета недостаточно, чтобы наладить бесперебойную связь между студентом и преподавателем. В-

третьих, курсы дистанционного обучения способствуют тому, что непосредственный контакт между студентом и преподавателем теряется.

Итак, под дистанционным обучением на сегодняшний день необходимо понимать **независимый** от пространственного и временного расположения участников образования **учебный процесс**, в котором реализуется их деятельность по присвоению обучаемому образованности с помощью электронных средств обучения на основе телекоммуникационных и информационных технологий в специфической образовательной среде с возможностью индивидуальной траектории обучения для обучаемого при координирующей и направляющей роли обучающего.

Количество желающих получить ДО растет год от года, что связано с вполне объективными причинами, о которых говорилось выше, - развитием телекоммуникаций, распространением и внедрением компьютерных технологий во все сферы общественной жизни, требованиями социума к конкурентоспособности специалиста, которая зачастую определяется его (специалиста) способностью к постоянному совершенствованию своей квалификации, что, в свою очередь требует непрерывного обращения к образованию и самообразованию, в том числе и через сетевые технологии.

КОМПЬЮТЕРНЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В ЛИНГВИСТИЧЕСКИХ ИССЛЕДОВАНИЯХ

Мокриенко Э.Н., ОНМедУ, г. Одесса

Прикладная лингвистика – это научное направление в языкознании, которое ориентировано на лингвистическое обеспечение информационных систем разных типов, т.е. на прикладные задачи – машинный перевод, компьютерное обучение иностранным языкам и т.п. От теоретической лингвистики она отличается тем, что:

– изучает не язык в его состоянии (т.е. системе), а язык в действии (т.е. в общении);

– решает конкретную прикладную задачу, создавая языковые модели, и при этом не претендует на объяснение фактов языка (как теоретическая лингвистика);

– ориентирована на конкретные подъязыки (т.е. на выборочные знания о языке), а не на весь язык в целом.

Прикладная лингвистика использует автоматическую обработку языка в его устной и письменной формах, т.е. она связана с широким использованием компьютера в процессе лингвистического анализа.

Одним из направлений в прикладной лингвистике является компьютерная лингвистика. Ее цель – разработка методов, технологий и конкретных систем, обеспечивающих общение человека с компьютером на естественном или ограниченном естественном языке.

При моделировании функционирования языка в тех или иных условиях, ситуациях и сферах компьютерная лингвистика ориентируется на использование компьютерных инструментов – программ, компьютерных технологий организации и обработки данных. Таким образом, компьютерная лингвистика как прикладная дисциплина выделяется прежде всего по инструменту – т.е. по использованию компьютерных средств обработки языковых данных.

Важнейшие направления компьютерной лингвистики следующие:

– создание систем обработки естественного языка (например, систем обработки связного текста);

– разработка информационно-поисковых систем (документальных, т.е. в которых хранятся тексты, и фактографических, т.е. в которых хранятся факты, представленные не только в текстовой форме, то и в форме таблиц, формул и т.п.);

– создание гипертекстовых систем (т.е. множества текстов со связывающими их отношениями);

– разработка компьютерных технологий составления и эксплуатации словарей.

В рамках компьютерной лингвистики создаются специальные программы – базы данных, компьютерные картотеки, программы обработки текстов, которые позволяют в автоматическом режиме формировать словарные статьи, хранить словарную информацию и обрабатывать ее. Компьютерная лингвистика занимается также и машинным переводом.

ПРОБЛЕМЫ ТЕКСТОВОГО ПОИСКА ИНФОРМАЦИОННЫХ СИСТЕМ И ЗАДАЧИ ЛИНГВИСТИЧЕСКОГО АНАЛИЗА

Нагачевская С.А., ОНМедУ, г. Одесса

Значительную долю информационных ресурсов современных информационных систем составляет текстовая информация. Среди информационных систем, имеющих дело с текстовой информацией, наиболее распространенными являются системы текстового поиска. Их задача заключается в том, чтобы находить в хранимой коллекции текстовых документов на естественном языке такие документы, которые интересуют пользователя.

Значительное место в технологиях текстового поиска занимает обработка естественного языка, т.е. компьютерное решение задач, связанных с пониманием, анализом, выполнением различных операций над текстами на естественном языке. В отличие от технологий ранних информационно-поисковых систем развитые современные технологии текстового поиска обеспечивают поиск интересующих пользователя документов на основе их информационного содержания, а не только по наборам дескрипторов или

значениям каких-либо атрибутов, ассоциированных с этими документами (год издания, автор, издательство и т.п.). Эти атрибуты, хотя и могут быть уникальными идентификаторами документов, никак не зависят от их содержания.

Основные проблемы технологий текстового поиска связаны со сложностью однозначной автоматической интерпретации содержания текстов документов и формулировок информационных запросов пользователей на естественном языке. Высказывания на естественном языке часто обладают двусмысленностью и избыточностью. Необходимо учитывать синонимию и омонимию терминов, многообразие грамматических форм элементов языка. Смысловые связи между словами в предложении часто представляются в неявной форме. Динамична лексика естественных языков, довольно часто во многих предметных областях появляются новые понятия и термины, в том числе заимствованные. Наконец, среди моментов, которые сильно усложняют поиск текстовой информации на практике, можно назвать ошибки (проблемы грамотности, массовый перевод из звуковой формы в текст), сочетание слов на нескольких языках в запросе и др.

В связи с этим смысловое сопоставление содержания хранимых в системе документов и выраженных на естественном языке пользовательских запросов является довольно трудной задачей. Именно этим и объясняются сложности решения вопроса о том, соответствует ли рассматриваемый документ информационным потребностям пользователя в современных системах текстового поиска. К числу задач, решаемых с помощью лингвистического анализа относят автоматическое определение языка документа, токенизацию (графематический анализ): выделение слов, границ предложений, исключение неинформативных слов (стоп-слов), лемматизацию (приведение словоизменительных форм к «словарной»), стемминг (нахождение основы слова), разделение сложных слов (компаундов) для некоторых языков, дизамбигуацию: полное или частичное снятие омонимии, выделение именных групп. Достаточно редко используются приемы словообразовательного, синтаксического и даже семантического анализа, в крайне узких предметных областях могут быть использованы семантические и толково-комбинаторные словари .

ПРО СТВОРЕННЯ ТА РОЗМІТКУ КОРПУСІВ ТЕКСТІВ НАУКОВО - ТЕХНІЧНИХ ПОВІДОМЛЕНЬ

Неврева М. М. Трофімова А.С., Кудінова Т.І.,
Кузнєцова О.В., Сиротенко Т.В.,ОНПУ, м.Одеса

Можливість користуватися численними електронними ресурсами значно полегшила процес збору матеріалу в лінгвістичних дослідженнях. Однак така доступність мовних даних радикально змінила вимоги до доказової бази

лінгвістичних досліджень: у наш час мало навести кілька екзотичних прикладів на підтвердження висунутою концепції, необхідно представити досить повну вибірку даних тієї чи іншої мови. Однак працювати з мегабайтами «сирих» текстів не менше важко, ніж шукати приклади вручну. Необхідність і можливість обробки великого масиву текстів для вилучення з них лінгвістичних, літературознавчих та ін. даних зумовили бурхливий ріст електронних ресурсів, включаючи лінгвістично анотовані корпуси текстів. Використання корпусів текстів дає можливість спостерігати поведінку мовних одиниць, що цікавлять дослідника (слів, словосполучень, граматичних категорій, синтаксичних конструкцій тощо) у природному мовному середовищі, тобто в реально існуючих, а не штучно сконструйованих контекстах. Крім того, корпусні дослідження дозволяють, використовуючи статистичні методи, сформулювати, підтвердити або спростувати деяку гіпотезу про те чи інше мовне явище на великому обсязі матеріалу.

При цьому якщо дослідник користується вже існуючим корпусом, він повністю оминає довгий і трудомісткий етап збору матеріалу (опитування інформантів, робота зі словниковими картотеками або письмовими текстами і т.п.). Для деяких цілей виявляється достатнім використання в якості корпусу вже існуючих електронних колекцій текстів, таких як віртуальні бібліотеки, архіви електронних версій періодичних видань або новинних стрічок. Гігантською збіркою текстів є весь Інтернет. Існує навіть такий напрямок досліджень – Інтернет як корпус. Однак оскільки тексти в мережі не систематизовані і не мають лінгвістичної анотації (розмітка корпусу) - що відноситься і до інших віртуальних колекцій текстів, - дати точну статистичну оцінку всієї множини або деякої підмножини текстів скрутно, тому і виникає потреба в структурованих і анотованих лінгвістичних корпусах. Практично всі сучасні лінгвістичні дослідження і роботи зі складання словників і граматик так чи інакше орієнтовані на використання представницьких корпусів текстів (пор., наприклад, словники видавництва Collins, що створюються на базі електронного мовного корпусу Bank of English, що нараховує понад 2,5 мільярда слів).

Створення та лінгвістичне анотування (лінгвістична розмітка) корпусів відіграє основну роль у розвитку сучасних технологій автоматичної обробки текстів на природній мові. Такі корпуси служать великою експериментальною базою для розробки різних модулів автоматичного лінгвістичного аналізу. З одного боку, наявність експертної лінгвістичної розмітки в корпусі дозволяє оцінити якість роботи того чи іншого лінгвістичного модуля. Наприклад, використовуючи корпус з морфологічної розміткою, де кожному слову з тексту приписана його вихідна форма і граматичні характеристики, можна перевірити, наскільки точно працює система автоматичного морфологічного аналізу. З іншого боку, в сучасних системах автоматичного аналізу текстів (морфологічних і синтаксичних аналізаторах та ін.) використовуються різні методи машинного навчання. Для того, щоб це стало можливим, необхідний великий навчальний корпус, який

містить "еталонну" розмітку. Одним з пріоритетних напрямків корпусної лінгвістики є створення і розширення універсальних національних корпусів (корпусів тієї чи іншої природної мови), представницьких по відношенню до всієї мові, які можуть служити для дослідження найрізноманітніших явищ цієї мови. Більшість мов світу вже мають свої національні корпуси (НКРЯ).

У міру створення все більшої кількості корпусів і розвитку різних технологій обробки текстової інформації вироблялися деякі універсальні принципи і мови розмітки лінгвістичної інформації в корпусі, створювалися спеціальні інструменти для роботи з корпусом на будь-якій мові, так звані корпусні менеджери.Вироблення універсальних стандартів і технологій зробило можливим створювати великі представницькі корпуси за дуже короткийтермін.

ПЕРЕВАГИ ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ ПРОЕКТІВ ПРИ НАВЧАННІ ПРОФЕСІЙНОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Неврева М.Н., Трофимова А.С., ХуторнаА.А.,
Кудинова Т.Ы., Кузнецова О.В., ОНПУ, м.Одеса

Метод проектів, як один із способів навчання, був запропонований на початку XX в. американськими педагогами Дж. Дьюї та В. Кілпартиком. У педагогічному енциклопедичному словнику метод проектів описується як система навчання, в якій знання та вміння учні набувають у процесі планування та виконання завдань, які поступово ускладнюються у проекти. При цьому робиться акцент на самостійну діяльність студентів, що супроводжується детальною розробкою проблеми, із завершенням в якості реального практичного результату .

В результаті розробки проекту повинен з'явитися матеріальний об'єкт, алгоритм його створення, необхідна документація і технологія. Термі « проект» об'єднує роботу зі створення проекту, продукт цієї роботи і способи тиражування цього продукту.

Проектна робота :

– зосереджена на вивченні змісту, а не конкретних мовних одиниць. У центрі уваги проектів перебувають теми і питання, які викликають професійний інтерес студентів;

– побудована на співпраці. Студенти можуть працювати в парах, групах, обмінюватися матеріалом, ідеями та досвідом;

– веде до реальної інтеграції умінь і обробці інформації з різних джерел;

– має кінцевий продукт (усна презентація, стендова презентація, дисплей матеріалі, доповідь);

Проектна робота орієнтується як на процес, так і на продукт, створюючи можливості для студентів розвивати швидкість і правильність мови на різних етапах проекту.

Повномасштабний проект передбачає чотири етапи:

1. Планування роботи в аудиторії – обговорення зміст проекту, прийняття рішень з приводу способів збору матеріалу, планованих співбесід та відвідувань. На початковому етапі роботи над проектом запроваджується і обговорюється тема.

2. Здійснення проекту – студенти йдуть в професійне середовище і виконують заплановані ними завдання. Це найтриваліший за часом етап роботи над проектом – збір інформації – звернення до вже наявних знань, робота з різними джерелами інформації, пошук нових знань, формування власної думки і погляду на предмет дослідження. Так само обговорюються способи оформлення і презентації проекту. Ця частина роботи над проектом здійснюється студентами самостійно, викладач виступає в ролі консультанта. У процесі обговорення проміжних результатів коригуються помилки у вживанні мовних одиниць. Робота подібного роду дає безліч можливостей застосувати пройдені граматичні явища і структури, тобто продовжується вдосконалення і розширення лексичного запасу.

3. Презентація проекту – представлення студентами зібраного, обробленого і оформленого матеріалу аудиторії. Презентація, як правило, проходить у вигляді дискусії, в якій можуть брати участь, як і творці проекту, так і студенти, які не розробляли даний проект, а так само викладач. Під час презентації студентами використовуються аудіо та відео записи, плакати, графіки, схеми, фотографії.

4. Аналіз і моніторинг роботи. Цей етап передбачає дискусії та відгуки на роботу, аналіз роботи в групах і самоконтроль.

Опановуючи культурою виконання проектних завдань, студент вчиться творчо мислити, самостійно планувати свої дії, реалізовувати засвоєні ним засоби і способи роботи, працювати в команді.

При використанні методу проектів змінюється роль викладача (вона розрізнюється на різних етапах проектування). Викладач виступає в ролі консультанта, помічника, спостерігача, джерела інформації, координатора. Головне завдання викладача полягає в передачі способів роботи, а не конкретних знань.

В ВУЗі можуть бути рекомендовані наступні типи проектів:

– тестові проекти, які мотивують студентів на переписку, обмін електронними повідомленнями і факсами між студентами та потенційними роботодавцями, або між студентськими групами з різних університетів;

– проекти-зустрічі, що дають можливість студентам контактувати з носіями мови, які можуть поділитися своїм досвідом роботи у професійній сфері.

Оцінювання знань або проектів може бути потоковим (моніторинг протягом всього проекту) та підсумковим (офіційні індивідуальні та групові презентації).

К ПОСТАНОВКЕ ПРОБЛЕМЫ СИСТЕМНОГО ФОРМИРОВАНИЯ КЛЮЧЕВЫХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У ИНОСТРАНЦЕВ ПРЕДВУЗОВСКОГО ЭТАПА ОБУЧЕНИЯ

Овчаренко Л.Г., Миракьян И.Г., ОНПУ, г. Одесса

Анализ научно-методической литературы показывает, что в настоящее время компетентностный подход в образовании занимает ведущие позиции, предполагающий модернизацию содержания, целей и методов учебно-воспитательной работы.

Компетентностный подход ученые разных стран (Джон Равен, И.А.Зимняя, А.В.Хуторской, Е.В. Бондаревская, О.Н.Болохова и др) рассматривают как проявленную компетентность молодого специалиста, включающую набор компетенций и обнаруживаемую в различных сферах деятельности.

Новый взгляд на компетентность не только как набор знаний, умений, но, прежде всего, как личностное качество молодого человека – позволил выделить 5 групп ключевых компетентностей: ценностно-смысловые; общекультурные; учебно-познавательные; информационно-коммуникационные; коммуникативные (И.А.Зимняя, А.В.Хуторской, Н.А.Переломова, С.А.Денисова, Оксфордско-Кембриджская образовательная программа «Ключевые компетенции»; Европейский проект «Определение и отбор ключевых компетенций»).

Исходя из вышесказанного, научная деятельность сотрудников кафедры лингводидактики направлена на оформление содержательной стороны каждой из групп ключевых компетенций в соответствии с условиями учебно-воспитательной системы подготовительного факультета; изменение и уточнение педагогических задач, соответствующих новым требованиям; разработку принципов составления обучающих и контролирующих материалов; применение интерактивных методов, способов, приемов и форм в организации деятельности иностранных студентов.

Научный подход к поставленной проблеме выражается также в применении анализа, наблюдения, социологических опросов студентов и преподавателей, моделировании результатов учебно-воспитательной системы и т.д.

Изменение образовательной парадигмы дает возможность рассмотреть роль преподавателя русского языка как иностранного с позиций компетентностного подхода; выделить необходимые и достаточные профессиональные компетенции преподавателя РКИ для организации и управления процессом формирования ключевых компетенций у иностранных студентов на этапе предвузовского обучения.

ПРАКТИКА ВЕДЕНИЯ ДЕЛОВОЙ ПЕРЕПИСКИ В СФЕРЕ МОРСКИХ И СВЯЗАННЫХ С НИМИ ГРУЗОПЕРЕВОЗОК

Окулова Л.А., ОНМУ, г.Одесса

Географическое положение Украины, наличие выхода к морю и развитой сети железного и автомобильных дорог позволяет использовать для транспортировки грузов и товаров все виды транспортных перевозок – это морские, железнодорожные и воздушные перевозки.

Основная товаросопроводительная документация в междупортовой торговле такова.

Счет по факту (freight account) – crew – фактура, отправленная компанией перевозчика экспортеру; в нем указаны тарифы. Когда груз принят в доке суперинтендант получает ордер на отгрузку (shipping note) с квитанцией, требующей отправить груз. Квитанция, вручаемая перевозчику после погрузки товара (dock receipt, тогда wharfing's) возвращается грузоотправителю, тем самым подтверждая, что товары хранятся и готовы к перевозке. Когда товары погружают на борт, может быть отправлена квитанция помощника капитана (mater's receipt), подтверждающая погрузку товаров. Квитанция помощника капитана часто отправляется, когда партия погружена напрямую, и служит титульным документом до тех пор, пока не будет готова накладная.

Накладная (bill of lading, b/l) – самый важный документ, поскольку она является титульным документом, т.е. дает право владения товарами лицу, названому в нем. Если в ней значится слова "to order" (на заказ),это означает что данный документ подлежит купле-продажи. В таком случае он будет индоссирован на обороте (экспортер подпишет его), и если это будет бланковый индоссамент (т.е. лицо, которому переступается документ, не указано) ограниченный по владению не будет. При передачи аккредитива подтверждающий банк обычно требуют перевода накладной на себя на время оплаты экспортеру, а затем передают ее клиенту.

Отправленная накладная (shipped bill of lading) означает, что товары погружены на борт. Иногда это обозначается словами "shipped on board". В транзакциях типа CIF (стоимость, страхование и фрахт – c.i.f.) и стоимость и страхование (c. & f.) используются слова "freight prepaid" (фрахт оплачен заранее), указывающие, что стоимость перевозки оплачена. Накладные также помогают как "clean" (чистые): это значит, что товар погружен на борт в хорошем состоянии; или "dirty/caused" (грязны/ с оговорками) – т.е. при проверки были обнаружены неполадки, например, упаковка или товар поврежден. Это защищает перевозчика от заявлений, что он несет ответственность за повреждения или плохое состояние груза.

Как правило, покупателю или его банку отправляется две копии накладной – для надежности возможной почтой и по морю. Грузовые накладные (consignment notes) используются в безрельсовом и железнодорожном транспорте, и как и AWB, не являются титульными

документами не означает владения товарами. Они не подлежат продаже, покупке, передаче грузоотправителем (consigner), т.е. экспортерам или грузополучателям (consigner), т.е. импортерам.

Грузовые накладные и авиагрузовые накладные получает грузоотправитель, заполнив форму отправителя заказа и оплатив грузовой тариф (перевозку груза). Этот тариф вычисляется по размеру (объему), весу или ценности, а иногда риску, особенно если необходимы специальное предосторожность.

В Экономическом сообществе и Европейской зоне свободной торговли (EFTA) используются сертификаты на перевозку (movement certification), особенно для контейнерных перевозках, если партия проходит разные таможенные посты в странах – участках.

С конца 1980–х многие из этих таможенных форм были включены в один документ – единый административный документ (SAD). Это состоящий из восьми частей набор форм для экспортных деклараций. Кроме того, также используется упрощенная процедура прохождения (SCP), чтобы упростить документацию для экспортеров и агентов.

ЛІНГВІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСУ ПОШУКУ ІНФОРМАЦІЇ НА РІВНІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Попович О.С., Томенко М.Г., Петрова О.І.,
Гродська Є.Б., Мікешова Г.П., ОНПУ, м.Одеса

Пошук інформації – один із основних інформаційних процесів. Причина і мета будь-якого пошуку – необхідність отримання інформації, відомостей, знань тощо для підвищення власного професійного, культурного та будь-якого іншого рівня, створення нової інформації та формування нових знань, прийняття управлінських рішень тощо.

З точки зору використання комп'ютерної техніки, «інформаційний пошук» є ні чим іншим, як сукупністю логічних і технічних операцій, що мають кінцевою метою знаходження документів, відомостей про них, фактів, даних, релевантних запиту споживача.

Системи, що забезпечують реалізацію подібного пошуку інформації, називаються інформаційними пошуковими системами (далі – ІПС).

Процес пошуку інформації представляє послідовність кроків, що призводять при посередництві ІПС до певного результату і уможливлюють оцінювання його повноти. Оскільки користувач, як правило, не має вичерпних знань про інформаційний зміст ресурсу, у якому проводить пошук, то оцінити адекватність вираження запиту, так само як і повноту одержуваного результату, він може, ґрунтуючись лише на зовнішніх оцінках або на проміжних результатах і узагальненнях, зіставляючи їх, наприклад, з попередніми.

Сам процес пошуку можна представити у вигляді таких основних компонентів: формулювання запиту, вибір пошукових системи та сервісів, формалізація запиту на відповідній інформаційно-пошуковій мові; проведення пошуку в одній або декількох пошукових системах; огляд отриманих результатів (посилань); попередня обробка отриманих результатів: перегляд змісту посилань, вилучення та збереження релевантних даних; за необхідності, модифікація запиту та проведення повторного (уточнюючого) пошуку з подальшою обробкою отриманих результатів.

В Інтернеті ІПС розміщується на одному або декількох серверах. В ІПС збирається, індексується і реєструється інформація про документи, наявних в обслуговуваній системою групі веб-серверів. Для отримання інформації в середовищі Інтернету створюються спеціальні пошукові системи. Як правило, вони є загальнодоступними і обслуговують користувачів у будь-якій точці планети, де є можливість роботи з Інтернетом. Безпосередньо для пошуку використовуються пошукові машини, число яких у світі обчислюється кількома сотнями. Вони орієнтуються на певні типи запитів або їх поєднання (бібліографічний, адресний, фактографічний, тематичний тощо). Крім того, бувають повнотекстові, змішані та інші пошукові машини. Для проведення пошуку в Інтернеті (в WWW) функціонує безліч сайтів і пошукових систем, тому необхідно не тільки орієнтуватися в таких системах, але і вміти здійснювати в них ефективний пошук, тобто використовувати відповідні технології. Ефективний доступ до інформації в Інтернеті забезпечують такі зарубіжні пошукові системи (машини), як Альта- Віста (AltaVista), «Lycos», «Yahoo», «Google», «OpenText», «Wais», «WebCrawle». До російських пошукових машин відносяться Апорт («Aport» АТ Агама) , Rambler (фірма Stack Ltd) , Яндех («Yandex» фірма CompTek Int) тощо. Усі ці пошукові машини дають змогу за ключовими словами, тематичними рубриками та навіть за окремими літерами оперативно знаходити в мережі, наприклад, усі або майже всі тексти, де ці слова присутні. При цьому користувачеві повідомляються адреси сайтів, де знайдені IP постійно присутні. Для проведення надійного пошуку за складним запитам фахівці рекомендують використовувати послідовно або паралельно (одночасно) різні ІПС.

Саму процедуру пошуку необхідної інформації зазвичай поділяють на вісім основних етапів: 1) визначення області знань; 2) вибір типу та джерел даних; 3) збір матеріалів, необхідних для наповнення інформаційної моделі; 4) відбір найбільш корисної інформації; 5) вибір методу обробки інформації (класифікація, кластеризація, регресійний аналіз тощо); 5) вибір алгоритму пошуку закономірностей; 6) пошук закономірностей, формальних правил і структурних зв’язків у зібраній інформації; 7) творча інтерпретація отриманих результатів; 8) інтеграція вилучених «знань».

ІПС усередині знайденої вибірки зазвичай намагаються розташувати документи у порядку їх «релевантності», тобто «близькості» до введеного користувачем запиту.

Процес пошуку інформації зазвичай має емпіричний характер. Він являє собою послідовність кроків, яка, при посередництві системи, призводить до певного результату, що дає змогу оцінити його повноту. При цьому поведінка користувача, як організуючий початок управління процесом пошуку, мотивується не тільки інформаційною потребою, а й розмаїттям стратегій, технологій і засобів, що надаються системою.

Зазвичай користувач не має вичерпних знань про інформаційний зміст ресурсу, у якому проводить пошук, тому оцінити адекватність вираження запиту, як і повноту одержуваного результату, він може, відшукавши додаткові відомості або організувавши процес так, щоб частина результатів пошуку могла використовуватися для підтвердження або заперечення адекватності іншої частини.

З точки зору ІПС результат пошуку в ній є сукупністю знайдених документів чи посилань на них. Зазвичай він представляється користувачеві у вигляді списку. Такий список може бути тут же роздрукований або посланий на будь-яку адресу електронної пошти, якщо така можливість надається ІПС і користувач підключений до Інтернету.

Критерієм результату пошуку є отримання користувачем переліку документів, одного документа або їх частин, що максимально задовольняє його потреби, сформульовані у пошуковому запиті. В ІПС прийнято формувати список отриманих в результаті пошуку документів за їх релевантністю.

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ІНФОРМАЦІЙНО-ПОШУКОВИХ ТЕЗАУРУСІВ

Попович О.С., Томенко М.Г., Петрова О.І.,
Гродська Є.Б., Мікешова Г.П., ОНПУ, м.Одеса

Термін «тезаурус» застосовується щодо різноманітних лінгвістичних ресурсів та словників, зокрема: а) тезаурусом називається особливий вид словників – ідеографічний, лексика яких упорядкована за тематичним принципом; б) інформаційно-пошукові тезауруси, що описують відносини між термінами конкретної предметно-понятійної області; в) тезаурусами також називають лінгвістичні ресурси, що відносно недавно з’явилися, на зразок WordNet і EuroWordNet, які описують відносини між лексичними значеннями мови як ієрархічну систему груп синонімів; г) асоціативні тезауруси, які використовують матеріали двох принципово різних ресурсів.

Під інформаційно-пошуковим тезаурусом (ІПТ) розуміють словник лексичних одиниць інформаційно-пошукової мови (ІПМ), у якому задано парадигматичні (базисні) смислові відносини між цими одиницями. Під ІПМ розуміють формалізовану штучну мову, призначену для індексування документів, інформаційних запитів і опису фактів з метою подальшого їх зберігання та пошуку. ІПТ будуються для опису лексики дескрипторних

ІПМ, лексичними одиницями яких є дескриптори. Дескриптор – ключове слово, вибране з групи умовно еквівалентних ключових слів і яке представляє дану групу при індексуванні та пошуку інформації. У ролі дескрипторів виступають терміни, що позначають окремі поняття відповідної предметної області і характеризуються принципами загальновживаності, поширеності, стислості та термінологічної точності. Ключове слово (КС) – окреме слово або словосполучення природної мови, що виділяється з тексту інформаційного документа і при індексуванні відбиває його основний зміст. Група умовно еквівалентних КС об'єднує не тільки ті слова і словосполучення, які визнаються синонімами, а й ті, які можна вважати умовно рівнозначними з точки зору інформаційного пошуку, тобто в рамках даного ІПМ .

Відповідно до визначень стандартів, ІПТ – це нормативний словник, що точно вказує відносини між термінами і призначений для опису змісту документів і пошукових запитів. Основними задачами розробки ІПТ є:

1. Забезпечення перекладу документів і запитів користувачів на один і той же словник, який використовується для індексування та пошуку. Таким чином, відмінності в лексичному складі документа і запиту користувача зводяться до одних і тих же одиниць.
2. Забезпечення послідовного використання одиниць індексування.
3. Забезпечення відносин між термінами (відносини між одиницями дають змогу знайти оптимальний термін для опису документа або запиту).
4. Використання як пошукового засобу при пошуку документів .

ІПТ створюються як інструмент для ручного опису документів фахівцями-індексаторами. Пошуковий запит також передбачалося формулювати на основі одиниць тезауруса.

Таким чином, при розробці ІПТ першим завданням є відбір термінів для включення їх до тезаурусу. Існує декілька можливих джерел термінів для розробки ІПТ.

Насамперед, необхідно вивчити існуючі тезауруси у понятійно близьких предметних областях. Вони можуть містити значну кількість корисних термінів для нового тезауруса . Терміни-«кандидати» на внесення до тезаурусу можуть бути запропоновані експертами предметної області. Крім того, терміни тезаурусу можуть бути отримані з текстів предметної області шляхом застосування автоматизованих методів або ручної обробки документів. Після того, як список термінів-«кандидатів» утворено, з нього виключаються занадто частотні терміни, оскільки передбачається, що вони є малоінформативними для розрізнення окремих документів. Відносно малочастотні терміни можуть бути вилучені зі списку або представлені як аскріптори більш загальних або більше частотних понять.

Якщо в списку є декілька близьких за змістом термінів, то з них виділяється найбільш частотний термін, решта термінів може бути виключена й переведена до аскрипторів.

Терміни тезаурусу повинні представляти поняття, які реально згадуються в літературі і повинні відбиратися з міркувань ефективності їх використання

у контексті пошуку документів. Важливим чинником включення терміна є частотність його згадки в текстах, яку необхідно періодично перевіряти. Включення нових термінів до тезаурусу має відбуватися з урахуванням вже включених до нього термінів. Терміни- «кандидати» повинні перевірятися на предмет відповідності їхньої спільності / специфічності до інших термінів тезаурусу. Також має перевірятися, чи представляє термін-«кандидат» окреме поняття, якому нема відповідників серед вже існуючих термінів тезаурусу.

Таким чином, для розробки ІПТ необхідно дотримуватися таких основних критеріїв: набір дескрипторів повинен бути достатнім для опису довільного документа предметної області, а їх кількість не повинна бути занадто великою.

У ІПТ зазвичай фіксуються такі парадигматичні відношення: родо-видові, відношення еквівалентності, асоціативні відношення. Відношення «рід – вид» пов’язує два дескриптори, якщо обсяг поняття, що відповідає одному з дескрипторів, включає в себе обсяг поняття іншого дескриптора. Відношення синонімії означає, що пошук за одним із умовних або істинних синонімів дасть змогу знайти в базі даних автоматизованої інформаційної системи ті документи, яким приписані в якості ключових решта слів. Асоціативні відношення встановлюються між КС, що належать до однієї і тієї ж або до різних смислових категорій. Вони – аналогічні асоціативним зв’язкам у свідомості людини, коли виникле уявлення про один об’єкт викликає уявлення про інший. Асоціативні зв’язки, як правило, не розрізняють в ІПТ за їх семантикою.

ІНФОРМАЦІЙНА ПОШУКОВА СИСТЕМА ЯК ІНОВАЦІЙНА СКЛАДОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ ДИДАКТИКИ

Попович О.С., Томенко М.В., Петрова О.І.,
Гродська Е.Б., Микешова Г.П., ОНПУ, м.Одеса

Сучасний етап розвитку цивілізації характеризується переходом найбільш розвиненої частини людства від індустріального суспільства до інформаційного. Одним з найбільш яскравих явищ цього процесу є виникнення і розвитку глобальної інформаційної комп'ютерної мережі.

При появі мережі Інтернет проблема пошуку ставала більш актуальною. Інтернет - всесвітня комп'ютерна мережа, що є єдине інформаційне середовище і дозволяє отримати інформацію в будь-який час. Але з іншого боку в Інтернеті зберігатися дуже багато корисної інформації, але для пошуку її потрібно витрачати багато часу. Ця проблема стала приводом до появи пошукових машин. У цій роботі будуть розглянуті пошукові машини в Інтернеті.

Під Інформаційна системою розуміється організована сукупність програмно - технічних і інших допоміжних засобів, технологічних процесів і

функціонально - певних груп працівників, які забезпечують збір, уявлення і накопичення інформаційних ресурсів в певній предметній області, пошук і видачу відомостей необхідних для задоволення інформаційних потреб користувачів. Інформаційних системи є основним засобом, інструментарієм рішення задач інформаційного забезпечення різних видів діяльності і найбільш бурхливо розвивається галуззю індустрії інформаційних технологій.

Автоматизована пошукова система - система, що складається з персоналу та комплексу засобів автоматизації його діяльності, що реалізує інформаційну технологію виконання установлених функцій. Досвід і практика створення систем в різних сферах діяльності дозволяє дати більш широке і універсальне визначення, яке повніше відображає всі аспекти їх сутності.

Під інформаційною системою надалі розуміється - організована сукупність програмно - технічних і інших допоміжних засобів, технологічних процесів і функціонально - певних груп працівників, які забезпечують збір, уявлення і накопичення інформаційних ресурсів в певній предметній області, пошук і видачу відомостей, необхідних для задоволення інформаційних потреб встановленого контингенту користувачів - абонентів системи.

У роботі пошуковий процес представлений чотирма стадіями: формулювання (відбувається до початку пошуку); дію (що починається пошук); огляд результатів (результат, який користувач бачить після пошуку); та удосконалення (після огляду результатів і перед поверненням до пошуку з іншою формулюванням тієї ж потреби). Більш зручна нелінійна схема пошуку інформації складається з наступних етапів:

1. Фіксація інформаційної потреби на природній мові;
2. Вибір пошукових сервісів мережі та формалізація запису інформаційної потреби на конкретних інформаційно-пошукових мовами (ІПМ);
3. Виконання створених запитів;
4. Попередня обробка отриманих списків посилань на документи;
5. Звернення за обраними адресами за шуканими документами;
6. Попередній перегляд вмісту знайдених документів;
7. Сохраненіе релевантних документів для подальшого вивчення;
8. Витяг з релевантних документів посилань для розширення запиту;
9. Вивчення всього масиву збережених документів;
10. Якщо інформаційна потреба не повністю задоволена, то повернення до першого етапу.

Процес пошуку має надзвичайно глибокий дидактичний аспект - так, встановлено що застосування діалогових інформаційних систем приводить до формування у рядових користувачів такого стилю інформаційно-пошукової діяльності, який зазвичай властивий найбільш видатним ученим.
Система повинна здійснювати індексацію всіх документів користувача. У процесі індексації всі слова, що містяться в документах, розбиваються за наступними семантичним класам: стоп-слова; найбільш частотні слова побутового (розмовного) мови; загальнокультурна термінологія;

загальнонаукова термінологія; відомі системі терміни предметної області; невідомі слова. Розбиття здійснюється на основі відповідних словників, які повинні бути складовою частиною системи. До невідомих словами будуть віднесені в першу чергу багато спеціальні слова предметної області. Туди ж потраплять новоутворені терміни і слова, що містять помилки.

Пошуковий запит слід будувати на основі вектора центроїда вибраного кластера. Оптимальний розмір запиту становить від 8-12 до 25-30 термінів. Остання підготовча операція, здійснювана СУД полягає в записі запиту на ІПМ.

ИНТЕРНЕТ КАК ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЙ РЕСУРС

Присяжнюк О.Я., ОГУ им. И.И. Мечникова, г.Одесса

Современные педагогические технологии такие, как обучение в сотрудничестве, проектная методика, использование новых информационных технологий, Интернет-ресурсов помогают реализовать личностно-ориентированный подход в обучении, обеспечивают индивидуализацию и дифференциацию обучения с учётом способностей учащихся. Использование кибернетического пространства (syberspace) в учебных целях является абсолютно новым направлением общей дидактики и частной методики, так как происходящие изменения затрагивают все стороны учебного процесса, начиная от выбора приемов и стиля работы, заканчивая изменением требований к академическому уровню обучающихся. Содержательная основа массовой компьютеризации образования связана с тем, что современный компьютер представляет собой эффективное средство оптимизации условий умственного труда в любом его проявлении.

Основная цель изучения иностранного языка – формирование коммуникативной компетенции. Коммуникативный подход подразумевает обучение общению и формирование способности к межкультурному взаимодействию, что является основой функционирования Интернета. Вне общения Интернет не имеет смысла – это международное многонациональное, кросс-культурное общество, чья жизнедеятельность основана на электронном общении миллионов людей во всем мире, говорящих одновременно. Общаясь в истинной языковой среде, обеспеченной интернет, учащиеся оказываются в настоящих жизненных ситуациях. Как информационная система, Интернет предлагает своим пользователям многообразие информации и ресурсов. Базовый набор услуг может включать в себя: электронную почту (e-mail); телеконференции (usenet); видеоконференции; возможность публикации собственной информации, создание собственной домашней странички (homepage) и размещение ее на Web-сервере; доступ к информационным ресурсам: справочные каталоги (Yahoo!, LookSmart, Galaxy); поисковые системы; разговор в сети (Chat).

Таким образом, используя информационные ресурсы сети Интернет, можно, интегрируя их в учебный процесс, более эффективно решать целый ряд дидактических задач:

а) формировать навыки и умения чтения, непосредственно используя материалы сети разной степени сложности (http://www.washingtonpost.com/, http://www.bbc.co.uk/worldservice, http://cnn.com/world);

б) совершенствовать умения аудирования на основе аутентичных звуковых текстов сети Интернет, также соответственно подготовленных преподавателем (http://www.bell-labs.com/project/tts/index.html);

в) совершенствовать умения монологического и диалогического высказывания на основе проблемного обсуждения материалов сети;

г) совершенствовать умения письменной речи, составляя ответы партнерам;

д) пополнять свой словарный запас, как активный, так и пассивный, лексикой современного английского языка, отражающего определенный этап развития культуры народа, социального и политического устройства общества;

е) знакомиться с культуроведческими знаниями, включающими в себя речевой этикет, особенности речевого поведения различных народов в условиях общения, особенности культуры, традиций страны изучаемого языка;

ж) формировать устойчивую мотивацию иноязычной деятельности учащихся на основе систематического использования "живых" материалов, обсуждения не только вопросов к текстам учебника, но и актуальных проблем.

ЕЛЕКТРОННІ СЛОВНИКИ ЯК СУЧАСНИЙ ІНСТРУМЕНТ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Стрелок Н.В., Військова академія, м. Одеса

Комп’ютер і Інтернет глибоко увійшли в наше життя, і розвиток сучасних технологій надає можливість застосовувати нові і цікаві інструменти навчання іноземним мовам. Одним з таких інструментів є електронний словник. Викладач може вводити ці словники вже на початковому етапі навчання іноземній мові. Це розвиває і тих, хто навчається, навички використовування довідкової літератури і засвоєння активної лексики. При підготовці ж завдання з позааудиторного читання, слухачі зможуть розширити свій словниковий запас і накопичити пасивну лексику. Серед різноманіття сучасних електронних словників „Multilex” та „Lingvo” задовольняють більшості вимог до сучасного, дійсно корисних, електронного словника.

„Multilex” дає можливість прослухати вимову будь-якого слова, словосполучення чи навіть декількох фраз, які введені в строку запиту,

містить більш ніж 40 загальних, тематичних та тлумачних словників, що заслуговують на довіру професійних лінгвістів та перекладачів. Словникові статті цієї версії повні та актуальні, містять детальні тлумачення слів, транскрипцію та приклади вживання. На сторінці „Multilex Online" можна також завантажити електронні словники для комп'ютера, смартфону, КПК та мобільного телефону.

У великому словнику „Lingvo" є і переведені в цифровий формат паперові словники, і комп'ютерний словник, що постійно поповнюється. Основу ж „Lingvo" складає електронний словник з ретельно підготовленими статтями. Кожна нова версія „Lingvo" поповнюється актуальною лексикою, в ній виправляються помилки. Дуже вдалою ідеєю компанії „ABBYY" є пропозиція користувачам розміщувати на їх Інтернет-вузлі словники сласного виготовлення. Ці додаткові словники можна скачати і приєднати до вже існуючої базової версії.

Систематизувати граматичні знання можна за допомогою граматичного довідника, який ще надає відмінності між американським і британським варіантами англійської мови. Для розвитку навичок аудіювання користувачам пропонується відеоуроки з природних мовленнєвих ситуацій, з подальшим відпрацьовуванням лексики в контексті. Пошук слова і його перекладу в прикладах із живих текстів сприяє розумінню загального смислу тексту без необхідності перекладу кожного слова. Наводяться типові випадки використання слів, а також фразеологізми і сталі словосполучення. „Li. Додаток „Lingvo Tutor X5" допомагає під час самостійного закріплення необхідної за темою лексики, веде контроль її засвоєння. Завжди є можливість звернутися до попередніх уроків і повторити всю пройдену лексику.

Підбиваючи підсумки під всім вищевикладеним, можна запропонувати вимоги до сучасного ефективного електронного словника: наявність озвученої транскрипції (допоможе вивчити фонетичні значки для роботи з паперовими словниками); граматичні пояснення і приклади використання різних структур; інформація про норми мовленнєвого етикету; відмінності між американським та британським варіантами англійської мови; надання омонімів, антонімів, синонімів з характеристикою та прикладами відмінностей; надання фразеологізмів; зазначення форми слова, однокоріневих слів; детальний розбір значень слова з прикладами використання в словосполученнях та реченнях. Крім того, бажано і цікаво вказувати етимологічні довідки і робити стилістичні позначки. Різні відображення, асоціації і аудіо фрагменти сприятимуть кращому засвоєнню інформації і підвищенню мотивації до її вивчення.

Обов'язково повинні бути присутні (гіпер) посилання на статті самого словника і, по можливості, на ресурси Інтернета. В ідеалі повинен бути в наявності професійний тезаурус і можливість перекладу сайтів за професією.

Таким чином, такі словники надають заняттям різноманіття, роблять їх цікавими, посилюють мотивацію, дають змогу контролювати результати використання знань і навичок. Тому завдання сучасного викладача полягає у

тому, щоб навчитися самому і навчати слухачів користуватися електронними словниками для отримання інформації з метою поповнення своїх знань, вдосконалення вмінь та навичок.

ИННОВАЦИОННЫЕ МЕТОДИКИ ПРИ ОБУЧЕНИИ ИНОСТРАННЫХ СТУДЕНТОВ РУССКОМУ ЯЗЫКУ

Чумакова Е. А., ОНПУ, г. Одесса

Одной из инновационных методик интенсификации учебно-познавательной деятельности студентов, является методика майндмэппинга (mindmapping), что в переводе может означать: карта памяти, карта ума, карта сознания, диаграмма связей, интеллект-карта.

Использование карт памяти при обучении иностранцев русскому языку, где необходимо структурирование информации и планирование, является мощным визуальным методом, предоставляющим универсальный ключ к раскрытию потенциала каждого студента.

Мыслительные карты помогают понять разницу между способностью к хранению объёма информации, которая может быть запечатлена в памяти, и эффективностью ее хранения. Чем больше информации усваивается, тем сильнее развиваются память, мышление и интеллект обучаемого.

Задачи создания карт могут быть самые различные: запоминание сложного материала, передача информации одной схемой, прояснение какой-либо темы.

Карты памяти используются для анализа, упорядочения информации, оптимального извлечения из нее ключевого содержания, а также в значительной степени способствуют развитию навыков самоконтроля иностранных студентов на начальном этапе обучения.

Кроме того, карты памяти являются способом организации мышления, который отвечает известному психологическому закону 7±2. На карте памяти это совпадает с естественными ограничениями листа.

Использование данной методики позволяет систематизировать изученный массив информации, способствует структуризации большого объема информации, облегчает самостоятельную работу студентов, тематически визуализируя опорный материал.

Как показала практика, на начальном этапе обучения составление карт памяти способствует реальному осмыслению и более эффективному усвоению изучаемого материала, соответственно, повышению мотивации учебной деятельности.

Применение карт памяти позволяет организовать как индивидуальную, так и групповую работу иностранных студентов, дифференцировать учебный материал в соответствии с национально-психологическими особенностями обучаемых, оптимизировать процесс обучения с использованием проектных технологий.

Разработанные на кафедре лингводидактики учебники и учебные пособия по РКИ, в том числе и по научному стилю речи, содержат элементы данной методики, организующие и систематизирующие изучаемый лексико-грамматический материал.

ОПРЕДЕЛЕНИЕ ЕДИНИЦ ТЕРМИНОЛОГИЧЕСКОГО СЛОЯ ЛЕКСИКИ В ТЕКСТАХ НАУЧНОЙ КОММУНИКАЦИИ (на материале английского подъязыка «Электроснабжение»)

Шапа Л.Н., Томасевич Н.П., Дьяченко Г.Ф.,
Цапенко Л.Е., Лебедева Е.В., ОНПУ, г.Одесса

Известно, что лексика языка науки неоднородна и это обусловливает ее расслоение. Обычно корпус лексем делился на три лексических пласта: общеупотребительный, общенаучный и терминологический. Выделение терминологических единиц является достаточно сложной процедурой, поскольку в лингвистике не существует четкого определения термина и тех особенностей, которые отличают термин от нетермина.

Большинство ученых характеризуют термин как слово, связанное с соответствующим научно-техническим понятием. Научное понятие является обычно элементом в системе понятий конкретной области науки и техники. Поэтому можно сказать, что термин – это единица определенной терминосистемы и существует постольку, поскольку существует данная терминологическая система. Среди параметров термина отмечается также его однозначность в пределах данной терминосистемы, отсутствие эмоциональной окраски.

Для выявления термина необходимо опираться на экстралингвистические факторы, на внеязыковые отличия между терминами и общеупотребительной лексикой. Необходимо также подчеркнуть значение контекста и использование экспертной оценки, т.е. привлечение к анализу текстов специалистов определенной отрасли науки и техники, в нашем случае – специальности «Электроснабжение».

Необходимо отметить, что в словах, которые функционируют в текстах подъязыка «Электроснабжение» в качестве терминов происходит значительное сужение семантики, т.е. термины в текстах научной коммуникации не используют полностью все элементы своей семантической структуры, а лишь один из них. Это обусловлено особенностью научного функционального стиля, который характеризуется значительной стереотипностью описываемых явлений и процессов.

Однако для некоторых грамматических групп такое утверждение не является обязательным и очевидным. Особенно это можно сказать о прилагательных-терминах, которые, в соответствии со своими грамматическими и лексическими особенностями, могут функционировать одновременно в двух лексических слоях – общеупотребительном и

терминологическом. Использование в текстах научного функционального стиля лексико-семантические варианты с различными лексическими характеристиками, которые входят в семантическую структуру многозначных лексем, объясняется тем, что, с одной стороны, порождение текста определяется системой языка и его нормой, а с другой – независимой от языка экстралингвистической ситуаций, которую призван описывать этот текст.

Обычно лексемы терминологического слоя лексики составляют самую малочисленную группу. Это наблюдается и в текстах подъязыка «Электроснабжение», хотя, как известно, основное содержание научного текста заложено в доминантных, высокоинформативных словоформах, обладающих не очень высокой употребительностью. Подавляющее большинство из них характеризуются однозначностью, однако наблюдаются и редкие случаи полисемии.

ТЕМА-РЕМАТИЧНА ІНФОРМАЦІЙНО - ПОШУКОВА МОВА

Шапа Л.Н., Цапенко Л.Ю., Лебедєва О.В.,
Гвоздь О.В., Коваль А.О., ОНПУ, м.Одеса

Пошуковий простір будується на основі мов баз даних, яки звуться Інформаційно-пошуковими мовами (ІПМ). Формалізація лексики і створення різних ІПМ викликано необхідністю усунення "надмірності" і "недостатності" природної мови з метою інформаційного пошуку , а також ліквідації присутніх у ньому синонімії та омонімії (див. нижче), для реалізації "однозначності" інформаційного пошуку . Будь-яка абстрактна ИПМ складається з алфавіту (списку елементарних символів), правил освіти і правил інтерпретації. Правила освіти встановлюють, які комбінації елементарних символів допускаються при побудові слів і виразів, а правила інтерпретації - як належить розуміти ці слова і вирази.

Будь-який інформаційний пошук забезпечується інформаційно-пошуковою системою (ІПС), яка являє собою сукупність засобів і методів, і які організовані у функціональну систему, що виконує збереження і пошук інформації. Для ІПС важливим є інформаційний запит, що надходить від споживача у вигляді текстового повідомлення, використовуючи інформаційно-пошукову мову.

При інформаційному пошуку доводиться мати справу з трьома основними поняттями: елементами або одиницями інформації, характеристиками і зв'язками між характеристиками, та елементами інформації. Елементом інформації може бути документ, опис документа, реферат, адреса документа і т.п. Будь-який документ має характерну пошукову ознаку, дескриптор, ключове слово, індекс і т.п. Завдання пошуку передбачає пошук елемента або елементів, пов'язаних із заданою сукупністю характеристик. Процес

інформаційного пошуку на найзагальнішому рівні можна описати наступним алгоритмом:

1. Формулювання запиту, виділення в його структурі основних пошукових ознак: ключових слів і понять, предметів і аспектів пошуку.
2. Ідентифікація даних: порівняння пошукових ознак з даними в інформаційному (пошуковому) масиві.
3. Відбір: перевірка виявленого підмасиву документів або даних на відповідність заданим критеріям пошуку.
4. Структурування (впорядкування) документів або даних у відповідності з логікою запиту.

У великих пошукових масивах безпосередній перебір всіх елементів інформації є утрудненим, тому інформаційний пошук здійснюється по короткому опису елемента інформації (наприклад, змісту документів) - пошуковому образу, тобто тексту, що складається з лексичних одиниць інформаційно-пошукової мови, що виражає зміст документа або інформаційного запиту і призначеного для реалізації інформаційного пошуку.

На даний час ІПС будуються на основі технологій баз даних (БД). Для забезпечення інформаційного пошуку в ІПС створюються спеціальні інформаційно-пошукові мови, в основі яких лежать інформаційно-пошукові тезауруси та словники.

При описі документів, які надходять у ІПС, і складанні інформаційних запитів виникає проблема стиснення інформації із збереженням основного смислового змісту текстів.

Виділяють такі види ІПМ:

• Документальний - призначений для індексування документів, частин документів з метою їх подальшого зберігання та пошуку.
• Класифікаційний - призначений для індексування документів, частин документів та інформаційних запитів за допомогою понять і кодів якої-небудь класифікаційної системи.
• Предметизаційний - призначений для індексування документів, частин документів та інформаційних запитів за допомогою предметних рубрик.
• Дескрипторний - призначений для координатного індексування документів та інформаційних запитів за допомогою дескрипторів або ключових слів.
• Мова ключових слів - призначена для індексування документів та інформаційних запитів за допомогою ключових слів.
• Фактографічний - призначений для індексування описів фактів і інформаційного пошуку фактографічних та інформаційних масивів.
• Об'єктно-пошуковий - фактографічна ИПМ, призначена для індексування описів фактів у вигляді переліку об'єктів (предметів) із зазначенням характерних ознак (властивостей) і відповідних значень ознак.
• Вербальний - використовує для представлення своїх лексичних одиниць слова і вирази природної мови в їх орфографічної формі.

У сучасних ІПС інформаційний пошук, як правило, реалізується з використанням засобів обчислювальної техніки. Ефективність

інформаційного пошуку в більшій мірі залежить від сформульованого інформаційного запиту, який повинен з максимальною повнотою і точністю відображати інформаційну потребу користувача.

КОМП'ЮТЕРНІ І ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У СФЕРІ ВИКЛАДАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Шапа Л.М., Дьяченко Г.Ф., Цапенко Л.Ю.,
Лебедєва О.В., Гвоздь О.В., ОНПУ, м.Одеса

Сучасні зміни в системі освіти засновані на останніх досягненнях науки і техніки в області інформаційних, комп'ютерних і телекомунікаційних технологій. Унікальні можливості інформаційних технологій, зокрема мережі Інтернет, можуть бути використані усіма учасниками освітнього процесу, дозволяють зробити акцент на самостійній роботі тих, хто навчається в рамках спеціально організованих видів діяльності, що придає особливу актуальність у зв'язку з обмеженою кількістю годин, що відводиться на вивчення іноземної мови в технічному вузі.

Предметом дослідження є інтеграція інтернет-технологій в процес навчання іноземної мови з метою організації самостійної роботи студентів технічних вузів. Упровадження інтернет-технологій в процес навчання іноземній мові в технічних вузах підвищить ефективність організації самостійної роботи студентів і оптимізує діяльність викладача іноземної мови як координатора їх самостійної роботи, якщо:

• контроль і управління самостійною роботою студентів здійснюватиметься на основі використання розробленої моделі інтеграції інтернет-технологій;

• розроблена модель буде побудована на основі особисто-дієвого і компетентного підходів, а також з урахуванням двох основних груп дидактичних принципів інтеграції інтернет-технологій: загальнодидактичних і спеціальних;

• розроблена модель інтеграції інтернет-технологій реалізована на основі персонального веб-сайта викладача іноземної мови, ініціюватиме самостійну роботу студентів з електронними 5 ресурсами мережі Інтернет в ході спеціально організованих видів учбової діяльності.

Мета дослідження полягає в теоретичному обгрунтуванні і науково-методичній розробці ефективної моделі інтеграції інтернет-технологій з метою організації самостійної роботи студентів технічних вузів.

Інтеграція можливостей мережі Інтернет в процес професійної іншомовної підготовки студентів технічних вузів сприяє підвищенню якості учбового процесу, оптимізації і інтенсифікації процесу навчання іноземній мові, а також формуванню іншомовної професійної комунікативної компетентності студентів технічних вузів. Ефективна інтеграція можливостей мережі Інтернет досягається шляхом використання викладачем іноземної мови

персонального веб-сайта як централізованого засобу упровадження інтернет-технологій в навчання з метою організації самостійної роботи студентів і підтримки учбового процесу.

Самостійна робота студентів реалізується шляхом їх участі в спеціально розроблених видах діяльності на іноземній мові: самостійна робота з електронними ресурсами та інтернет-комунікація. Персональний веб-сайт викладача іноземної мови, використовуючи інформаційні і комунікативні ресурси мережі Інтернет, дозволяє ефективно організувати і керувати самостійною роботою студентів, а також надає студентам інформацію різного вигляду, що підвищує доступність і якість освіти.

Структура і сервіси веб-сайта дозволяє адаптувати його інформаційне наповнення до цілей і задач учбового процесу у вищій школі, враховувати індивідуальні особливості і специфічні потреби як тих, хто навчаються, так і викладача, а також забезпечити постійний зворотний зв'язок.

Для виявлення передумов упровадження інтернет-технологій в процес навчання іноземній мові було проведено анкетування студентів і викладачів іноземної мови. Результати анкетування показали, що існують всі необхідні підстави для комплексної інтеграції інтернет-технологій в процес навчання іноземній мові. Більшість студентів і викладачів має доступ до Інтернету і вважає використання можливостей Інтернету при навчанні іноземній мові вельми перспективним. Проте, не дивлячись на позитивне відношення професорсько-викладацького складу до навчання з використанням інтернет-технологій, подальше дослідження показало, що багато хто з опитаних взагалі не використовує можливості мережі Інтернет в учбовому процесі. Анкетування викладачів іноземної мови дозволило виявити основні причини, які перешкоджають використанню інтернет-технологій в учбовому процесі. Згідно результатам анкетування, психологічні проблеми є домінуючими по відношенню до технічних, організаційно-методичних і фінансових проблем.

Модель використання персонального веб-сайта викладача іноземної мови включала дві основні групи діяльності, здійснювані студентами: самостійна робота з електронними ресурсами (спеціально організований пошук, аналіз і перетворення інформації, а також спеціально організована участь у веб-проектах) і інтернет-комунікація (спеціально організована комунікація за допомогою електронної пошти і форуму), а також використання веб-сайта як інструмента відстеження своєї успішності (в поєднанні з рейтинговою системою) і підтримки учбового процесу.

ЯЗЫКОВЫЕ СРЕДСТВА СОВРЕМЕННЫХ ИНФОРМАЦИОННО-ПОИСКОВЫХ СИСТЕМ

Юсупов В.О., ОНМедУ , г.Одесса

Сегодня информационно-поисковые системы (ИПС) сети Интернет эффективно применяют разработанные за много лет методы поиска

информации. И важнейшей структурной составляющей ИПС является информационно поисковый язык.

Быстрый рост и динамическое развитие информационных ресурсов обязывает каждого иметь разнообразные навыки сложного поиска. Уметь быстро и правильно искать в Интернете значит экономить время, владеть достоверной и актуальной информацией, а значит делать верные выводы и принимать правильные решения.

Наиболее распространенными моделями представления документов в информационно-поисковой системе являются различные вариации на тему векторной модели, когда документ представляется как набор терминов. Но это не весь текст документа, а только небольшой набор терминов, который отражает его содержание. Базируясь на таком представлении о документе и рассмотрим различные информационно-поисковые языки (ИПЯ).

Информационно поисковый язык — искусственный язык, предназначенный для формализованного описания смыслового содержания документов, данных, отдельных понятий или терминов и обеспечения последующего их поиска в информационно-поисковых массивах.

Формализация лексики и создание различных ИПЯ вызвано необходимостью устранения "избыточности" и "недостаточности" естественного языка для целей информационного поиска.

Как и в естественных языках, в информационно-поисковых языках используется некая лексика, то есть свой словарный состав. Лексические единицы (слова) ИПЯ могут быть простыми (элементарными) или сложными, то есть ИПЯ может иметь или не иметь свои средства «словообразования» – формирования более сложных лексических единиц из простых.

Основными элементами ИПЯ являются алфавит, лексика и грамматика. Алфавит ИПЯ система знаков, используемых для записи слов и выражений ИПЯ. Лексика, или словарный состав, ИПЯ совокупность слов, словосочетаний и выражений, используемых для построения текстов ИПЯ.

Например, система Lycos, дает возможность использовать простой запрос и более изощренный метод поиска. В простом запросе в качестве поискового критерия вводится предложение на естественном языке. Lycos производит нормализацию запроса, удаляя из него так называемые stop-слова, и только после этого приступает к его выполнению. Почти сразу выдается информация о числе документов на каждое слово, а уже позже и список ссылок на формально релевантные документы. В списке напротив каждого документа указывается его мера близости запросу, число слов из запроса, которые попали в документ и оценочная мера близости, которая может быть больше или меньше формально вычисленной. Последнее предложение подразумевает только то, что нельзя вводить эти операторы в строке вместе с терминами, но использовать логику через систему меню Lycos позволяет. Последнее относится к расширенной форме запроса, который предназначен для использования искушенными пользователями системы, которые уже научились пользоваться этим механизмом.

Таким образом мы видим, что Lycos относится к системе с языком запросов типа "Like this", но предполагается его расширения и на другие способы организации поисковых предписаний.

Каждая поисковая система предоставляет различные возможности поиска, из различных баз данных, поэтому информационный поиск на базе ИПС представляет собой достаточно сложный процесс познавательно-практической деятельности, требующий от поисковых субъектов априорной подготовки.

DIFFIRENT ASPECTS OF LANGUAGE TECHNOLOGY

Kuznyetsova O.S., Odessa National Maritime Academy, Odessa

Language technology — sometimes also referred to as human language technology — comprises computational methods, computer programs and electronic devices that are specialized for analyzing, producing or modifying texts and speech. These systems must be based on some knowledge of human language. Therefore language technology defines the engineering branch of computational linguistics.

Although existing LT systems are far from achieving human ability, they have numerous possible applications. The goal is to create software products that have some knowledge of human language. Such products are going to change our lives. They are urgently needed for improving human-machine interaction since the main obstacle in the interaction between human and computer is a communication problem. Today's computers do not understand our language but computer languages are difficult to learn and do not correspond to the structure of human thought. Even if the language the machine understands and its domain of discourse are very restricted, the use of human language can increase the acceptance of software and the productivity of its users.

Natural language interfaces enable the user to communicate with the computer in any human language. Some applications of such interfaces are database queries, information retrieval from texts, so-called expert systems, and robot control. Current advances in the recognition of spoken language improve the usability of many types of natural language systems. Communication with computers using spoken language will have a lasting impact upon the work environment; completely new areas of application for information technology will open up. However, spoken language needs to be combined with other modes of communication such as pointing with mouse or finger so that we succeed in turning the machine into a partner.

Much older than communication problems between human beings and machines are those between people with different mother tongues. One of the original aims of computational linguistics has always been fully automatic translation between human languages. From bitter experience scientists have realized that they are still

far away from achieving the ambitious goal of translating unrestricted texts. Nevertheless, they have been able to create software systems that simplify the work of human translators and clearly improve their productivity.

The rapid growth of the Internet and the emergence of the information society poses exciting new challenges to language technology. Although the new media combine text, graphics, sound and movies, the whole world of multimedia information can only be structured, indexed and navigated through language. For browsing, navigating, filtering and processing the information on the web, we need software that can get at the contents of documents. Language technology for content management is a necessary precondition for turning the wealth of digital information into collective knowledge. The increasing multilinguality of the web constitutes an additional challenge for language technology. The global web can only be mastered with the help of multilingual tools for indexing and navigating.

The future of language technology will be determined by the growing need for user-friendly software. Even though the successful simulation of human language competence is not to be expected in the near future, researchers have numerous realistic short-term goals involving the design, realization and maintenance of systems which facilitate everyday work, such as grammar checkers for word processing programs, intelligent email sorting and response generation, document categorization and summarization software, and systems for extracting selected information from large volumes of text. Thus work on language technology spans a wide spectrum of ambitious tasks ranging from the study of human language and thought via the development of novel computational techniques all the way to the marketing of profitable LT products.

THE CONSIDERATIONS OF THE NEW SOFTWARE RELIABILITY THEORY APPROACHES

Maevsky D. A. , Shapa L. N., ONPU, Odessa

The report is devoted to a new approach to the modern software reliability theory the application of which has arisen a lot of problems. To solve these problems a large number of various reliability models have been created, but none of them could do it perfectly because the reason of absence of the perfect solution can be found in the very primary tolerances of the software reliability theory. These tolerances are dealing with the main conceptual foundation of software is the Probability Theory.

The Probability Theory itself was successfully applied to the technical device reliability description. However, as many researchers stress the software failures are not of probable nature. So it is understandable that such kinds of problems are arisen by applying the Probability Theory to an unincident process.

So we've come to the conclusions that we should use another conceptual foundation which is not based on the Probability Theory. As a new foundation for the software reliability theory we are offering the Theory of Transferring. The

approach to the process of defect detecting and secondary defect inserting is represented below.

The software containing defects is considered as an open nonequilibrium system interacting with the environment through an individual-user. In the process of correcting the defect disappears from the Software System due to changes made in its code. This disappearing can be supposed as a result of the defect removal from the Software System . Considering this process in time, we obtain the flow of defects from theSoftware System through the "contact surface", i.e. the user.

It is possible to insert additional "secondary" defects in the process of correcting the defects in the Software System . The process of inserting the secondary defects may be regarded as the second, counter-flow of defects which operates in the direction from the subject area to the Software System .

Thus a software can be described by a generalized transferring equation as any other nonequilibrium system. Any nonequilibrium system is characterized by the generalized charge value, the change rate of which is proportional to the potential difference and the generalized transferring coefficient.

For different systems the generalized charge and potential have different physical meanings. In a program system a quantity of defects is used as a generalized charge and this is the main hypotheses of the software systems dynamics theory.

The corresponding mathematical model of defect transferring in a software is created as the differential equation system of transferring. This system is an autonomous differential equation system the solution of which allows to determine the time variation of the primary and secondary defects existing in software. The solution of this equations for the outcoming flow of defects is also shown in the investigation.

The demonstration of the curves of these dependences is one of the necessary parts of the paper because the solution of these equations for the incoming flow of secondary defects requires both its mahematical presentation and graphical interpretation.

З М І С Т

Стор.

Бермас Л.И., Нестреляй А.В. - Семантический анализ текста на основе тезауруса языка 4

Борисенко Т.І., Мардаренко О.В., Цинова М.В.,Топча Н.І., Михайлюк С.Л. - Використання комп'ютерних технологійу навчанні іноземної мови в технічних вузах 5

Борисенко Т.І.,Мардаренко О.В., Цинова М.В.,Топча Н.І., Михайлюк С.Л. - Сьогодення та майбутнє інформаційно-пошукових систем 7

Данцевич Л.Г., Андрейкова І.Б., Вороб'ьова К.В., Гвоздь О.В. – Один з основних параметрів функціонування мовних одиниць мовлення (на матеріалі дієслів підмови електроніки) 8

Данцевич Л.Г., Трофимова А.С., Андрейкова І.Б., Вороб'ова Е.В. - Метод проектів: інтерактивність між академічним знанням і прагматичним підходом в процесі навчання 10

Донец П.Н. - Описание новых технологий в виртуальной реальности Гибсона 11

Жук А.В. - Особенности коммуникативного метода как средства обучения иностранным языкам 12

Жук В.А. - Социолингвистическая компетенция при обучении английскому языку 14

Змиевская Н.П. - Адаптация преподавания русского языка к новым информационным технологиям 15

Казак А.Э. - Обучение русскому языку в контексте специальных дисциплин 16

Кириллова М.Д., ОГУ им.И.И.Мечникова,Воробьева Е.В. - - Структура предложения в оригинале и переводе 18

Курова Г.И., Романова О.К. - Изучение русского языка как иностранного в институте дистанционного и заочного образования ОНПУ 19

стор.

Лелет І.О. - Роль мультимедійних презентацій студентів у навчанні англійської мови для професійного спілкування 20

Майборода Р. В. - Типи вправ для формуванняпрофесійної лексичної компетенції у інформаційно-пошукових системах 22

Масальська Н.В. - Особливості модальної категорії припущення в англійській, німецькій та українській мовах 24

Милютина Е.Н. - Интерактивные методы как средство интенсификации обучения РКИ 25

Минченко Н.С. - Преимущества, особености и недостатки дистанционного обучения 26

Мокриенко Э.Н. - Компьютерные технологии в лингвистических исследованиях 28

Нагачевская С.А. - Проблемы текстового поиска информационных систем и задачи лингвистического анализа 29

Неврева М. М. Трофімова А.С., Кудінова Т.І.,Кузнєцова О.В., Сиротенко Т.В. - Про створення та розмітку корпусів текстів науково - технічних повідомлень 30

Неврева М.Н., Трофимова А.С., ХуторнаА.А.,Кудинова Т.И., Кузнецова О.В. - Переваги використання методу проектів при навчанні професійної іноземної мови 32

Овчаренко Л.Г., Миракьян И.Г. - К постановке проблемы системного формирования ключевых компетентностей у иностранцев предвузовского этапа обучения 34

Окулова Л.А. - Практика ведения деловой переписки в сфере морских и связанных с ними грузоперевозок 35

Попович О.С., Томенко М.Г., Петрова О.І., Гродська Є.Б., Мікешова Г.П. - Лінгвістичні особливості процесу пошуку інформації на рівні інформаційних технологій 36

Попович О.С., Томенко М.Г., Петрова О.І., Гродська Є.Б., Мікешова Г.П. - Методичні аспекти інформаційно-пошукових тезаурусів 38

стор.

Попович О.С., Томенко М.В., Петрова О.І., Гродська Е.Б., Микешова Г.П. - Інформаційна пошукова система як іноваційна складова національної дидактики 40

Присяжнюк О.Я. - Интернет как образовательный ресурс 42

Стрелок Н.В. - Електронні словники як сучасний інструмент вивчення іноземної мови 43

Чумакова Е. А. - Инновационные методики при обучении иностранных студентов русскому языку 45

Шапа Л.Н., Томасевич Н.П., Дьяченко Г.Ф.,Цапенко Л.Е., Лебедева Е.В. - Определение единиц терминологического слоя лексики в текстах научной коммуникации (на материале английского подъязыка «Электроснабжение») 46

Шапа Л.Н., Цапенко Л.Ю., Лебедєва О.В.,Гвоздь О.В., Коваль А.О. - Тема-рематична інформаційно - пошукова мова 47

Шапа Л.М., Дьяченко Г.Ф., Цапенко Л.Ю., Лебедєва О.В., Гвоздь О.В. - Комп'ютерні і телекомунікаційнітехнології у сфері викладання спеціальних іноземних мов 49

Юсупов В.О. - Языковые средства современных информационно-поисковых систем 50

Kuznyetsova O.S. - Diffirent Aspects of Language Technology 52

Maevsky D. A. , Shapa L. N. - The Considerations of the New Software Reliability Theory Approaches 53